

Lačo lafi taro
Luka

The Gospel According to Luke in the Gurbet dialect of Vlax
Romani

Lačo lafi taro Luka

The Gospel According to Luke in the Gurbet dialect of Vlax Romani

copyright © 2018 Pioneers

Language: Gurbet (Romani, Vlax)

Dialect: Gurbet

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners. Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2024-09-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Sep 2024 from source files dated 12 Sep 2024
9c40ddbf-b9d4-5e38-a96e-a0843fd7db6d

Contents

Luka	1
----------------	---

Lačo Lafi taro Luka

O Luka bičhalol lil e Teofilese tare Isuseso džuvdipe

¹ Mangleja Teofile, sar so džane, but džene lije te pisin tare kova so sasa, so o Dol obečisada prekale prorokura, a čerdilo maškar amende.

² Pisisade amende kola save korkore dikhlje vadži tare anglune đivesa thaj čerdile kandine e Devlese Lafese,

³ gija i me, mangleja Teofile, tuće pisiv sa redasa, golese so sa taro anglunipe ispitujisadem,

⁴ te šaj ave uverimo kaj si čačipe kova so sikade tut.

O meleko vačarol taro bijandipe e Jovaneso e Krstiteľeso

⁵ Kana sasa o Irod caro ani Judeja, nesavo manuš so akhardola Zaharija sasa svešteniko tare Avijineso redo. Lesi romni sasa tari kuštik e Aaronesi thaj akhardola Jelisaveta.

⁶ Solduj džene sesa čacutne anglo Dol thaj živisade pale zapovestura thaj palo Zakon e Gospodeso bizo nisavo bilačipe.

⁷ Al len naj sesa čhave, golese kaj i Jelisaveta naštine te ačhol khamni, a solduj džene sesa već purane.

⁸ Jekh đive, o Zaharija kandija e Devle ano Hram golese kaj palo dužnost sasa lesa redo,

⁹ kaj palo adeti e sveštenikurengo birisade le kockasa te džal ano Hram e Gospodeso te kadil.

¹⁰ Kana o Zaharija dija ano Hram te kadil, but manuša molisajle avral.

¹¹ Tegani e Zaharijase sikadilo o meleko e Gospodeso savo ačhilo ki desno rig taro oltari e kadimaso.

¹² Kana o Zaharija dikhlja le, uznemirisajlo thaj but darajlo.

¹³ Al o meleko vačarda lese: "Ma dara, Zaharije! Čiri molitva sasa šundi. Čiri romni i Jelisaveta ka bijanol murše thaj tu ka de le alav Jovan.

¹⁴ Tu ka ave radosno thaj baxtalo thaj but džene ka aven blagoslovime lese bijandimasa,

¹⁵ goleše kaj vov ka avol baro anglo Gospod. Nikad ni ka pijol mol ni zuralo pijipe. Vov ka pherdol e Svetone Duxosa dok si ano vođi pe dako.

¹⁶ O Jovane bute čhaven e Izraelese ka iril anglo Gospod, angle lengo Dol.

¹⁷ Vov ka džal anglo Gospod sar glasniko ano Duxo thaj ano zuralipe e prorokoso e Ilijaso. Ka miril e ile e dadende premale e čhave thaj ka iril kolen save ni šunen ano gođaveripe e pravednikurengo. Sa kava ka čerol te pripremil e manušen te šaj aven spremna e Gospodese avimase."

¹⁸ O Zaharija vačarda e melekose: "Pale soste me gova ka džanav? Golese kaj sem purano thaj mingri romni si bute beršendi."

¹⁹ O meleko phenda lese: "Me sem o Gavrilo, o meleko savo ačhol anglo Dol. Bičhaldalo sem te vačarav tuće kava lačo lafi.

²⁰ Ak, ka ave laloro thaj ni ka vačare dži gova đive dži kaj sa gova ni čerdol, golese so ni pačajan ane mingre lafura save ka pherdon ano pravo vreme."

²¹ E manuša ađučarde e Zaharija thaj čudisajle sose gači majisajlo ano Hram.

²² Al kana o Zaharija iklilo, naštine te vačarol. Vov dija len znakura golese kaj sasa laloro. Gija e manuša haljarde kaj sasa le vizija ano Hram.

²³ Kana nakhle e đivesa lese kandimase ano Hram, o Zaharija đelo čhere.

²⁴ Pale kala đivesa i Jelisaveta lesi romni ačhili khamni thaj ni iklili avral taro čer pandž čhon. Golese vačarda:

²⁵ “Gija čerda mande o Gospod! Ane kala đivesa sikada mande po milost thaj uljarda mandar i ladž maškare manuša kaj ni sasa man čhave.”

O meleko vačarol taro bijandipe e Isuseso

²⁶ Kana i Jelisaveta sasa šovto čhon khamni, o Dol bičhaldal e meleko e Gavrilo ano Galilejsko foro o Nazaret

²⁷ ki jekh čhej Marija savi sasa mangli romese e Josifese savo sasa tari kuštik e carosi e Davidesi.

²⁸ Kana o meleko o Gavrilo avilo late, phenda: “Av radosno, tu so arakhljan milost. O Gospod si tusa. [Blagoslovimi san maškare džuvlja!]”

²⁹ I Marija but darajli tare lese lafura thaj dija gođi savo sasa kava pozdrav.

³⁰ Al o meleko phenda laće: “Ma dara, Marije! Golese kaj arakhljan milost anglo Dol.

³¹ Ak, ka ače khamni, ka bijane čhave thaj ka de le alav Isus.

³² Vov ka avol baro thaj ka akhardol Čhavo e Embare Devleso. O Gospod o Dol ka dol le o presto lese paradadeso e Davideso.

³³ Vov ka carujil ane kuštika e Jakovese ane sa e đivesa thaj lese carstvose ni ka avol krajo.”

³⁴ Tegani i Marija pučlja e meleko: “Sar ka avol gova kana sem me vadži čhej?”

³⁵ O meleko o Gavrilo vačarda laće: “O Sveto Duxo ka avol pe tute thaj o zuralipe e Embare Devleso ka učharol tut. Golese kaj o čhavoro so ka bijandol ka avol sveto thaj ka akhardol Čhavo e Devleso.

³⁶ Ak, i čiri bibi i Jelisaveta ačhili khamni ane purane berša thaj ka bijanol murše. E manuša vačarde kaj voj naštine te ačhol khamni, al akana si šov čhon khamni.

³⁷ Golese kaj o Dol šaj te ćerol sa so phenol!”

³⁸ I Marija phenda: “Ake, me sem sluškinja e Gospodesi. Nek avol mande palo čiro lafi!” Thaj o meleko đelo latar.

I Marija džal te dičhol e Jelisaveta

³⁹ Pale gola đivesa i Marija spremisajli thaj siđarda ani bregali phuv ano foro e Judejako.

⁴⁰ Kana resli odori, đeli ano čher e Zaharijaso thaj pozdravisajli e Jelisavetasa.

⁴¹ Kana i Jelisaveta šunda e Marijako pozdrav, čhelda o čhavo ane lako vodi thaj i Jelisaveta pherdili Svetone Duxosa.

⁴² Andare sa o glaso vačarda e Marijaće: “Emblagoslovimi san maškare sa e džuvlja thaj blagoslovimo si o čhavo ane čiro vodi.

⁴³ Kotar mande kava čast kaj tu, i dej mingre Gospodesi, aviljan ke mande?

⁴⁴ Golese dih, kana šundem čiro pozdrav, taro radost čhelda o čhavoro ane mingro vodi.

⁴⁵ Blagoslovimi san tu so pačajan kaj ka pherdol kova so vačarda tuće o Gospod!”

I Marija slavil e Devle

- ⁴⁶ Tegani i Marija vačarda:
 “Slavil mingri duša e Gospode!
⁴⁷ Mingro duxo veselil pe ano Dol, ane mingro Spasitelji,
⁴⁸ golese so sasa milostivno e poniznone sluškinjaće.
 Golese dikh, od akana ka akharen man blagoslovimi sa e kuštika.
⁴⁹ Golese so čerda mande baro šukaripe o Zuralo Dol.
 Sveto si lesa alav!
⁵⁰ Vov si milostivno sa e manušenđe tari kuštik dži i kuštik,
 kolende save daran lestar.
⁵¹ Pe vastesa sikada piro zuralipe,
 čudija pestar kolen save si barikane ane ile thaj ani gođi.
⁵² Čudija e vladaren taro lengo presto,
 thaj vazdija e poniznonen.
⁵³ E bokhalen čaljarda šukarimasa,
 a e barvalen mukhlja čuće vastencar.
⁵⁴ Pomožisada e Izraele, čire kandino,
 golese kaj dol pe gođi taro milost,
⁵⁵ sar so obečisada amare paradadende,
 e Avraamese thaj lese potomkurende ane sa e đivesa.”
⁵⁶ I Marija bešli e Jelisavetasa paše trin čhon thaj pale gova irisajli čhere.

Bijandilo o Jovane o Krstitelj

- ⁵⁷ Kana i Jelisavetaće avilo o sato te bijanol, bijanda čhave.
⁵⁸ Laće pašutne thaj lači familija šunde kaj o Gospod sikada laće baro milost thaj radujisajle lasa.
⁵⁹ Kana e čhavore sesa ohto đive, avile te čeren lese suneti thaj manglje te den le alav lese dadeso – Zaharija.
⁶⁰ Al i Jelisaveta vačarda: “Na, lesa alav ka avol Jovane!”
⁶¹ Von phende lače: “Naj tut khoni ani čiri familija gole alavesa!”
⁶² Tegani vastencar pučlje e dade e Zaharija sar bi vov mandola te avol lesa alav.
⁶³ Thaj o Zaharija manglja khanči pe soste šajine te pisil thaj pisisada: “Jovan ka avol lesa alav.” Thaj savore čudisajle.
⁶⁴ Tare jekh drom putardilo lesa muj thaj lesi čhib, tegani o Zaharija lija te vačarol thaj lija te slavil e Devle.
⁶⁵ I dar e Devlesi avili ane sa lenđe pašutne thaj ki sa i bregali Judeja vačarda pe tare kava so sasa.
⁶⁶ Savore so šunde gova, dije gođi tare gova thaj phende: “So ka avol tare kava čhavo? Golese so o va e Gospodeso sasa pe leste.”

O Zaharija prorokujil tare piro čhavo o Jovane thaj taro Mesija

- ⁶⁷ O Zaharija, e Jovaneso dad, pherdilo e Svetone Duxosa thaj prorokujisada:
⁶⁸ “Blagoslovimo si o Gospod o Dol e Izraeleso
 golese so avilo thaj otkupisada e manušen!
⁶⁹ Vazdija amende e zurale Spasitelje,
 tari kuštik e carosi e Davidesi, pe kandinese,

- 70 sar so vačarda ano purano vreme
andare muja tare pe sveta prorokura,
71 kaj ka ikalol amen tare amare dušmanura
thaj tare vasta savorende save mrzin amen.
72 Sasa milosno amare paradadende,
thaj ispunisada piro sveto savez,
73 savez savo dija e Avraamese amare paradadese,
74 te ikalol amen tare vasta amare dušmajende,
te šaj kanda e Devle bizi dar,
75 ano svetost thaj ano pravednost
angle leste sa dok sam džuvde.
76 A tu Jovane, mingreja čhaveja, ka ave akhardo proroko e Embare
Devleso
golese kaj ka dža anglo Gospod te pripremi lese o drom.
77 Ka sikave lese manušen sar te pindžaren o spasenje
prekalo oproštenje tare lende grehura.
78 Golese so si e Devleso ilo milostivno,
tare savo ka avol amende o svetlost e sabalinako tari visina,
79 te svetlil kolende so bešen ano kalipe thaj ani sena e merimasi,
a amare pingre te usmeril ko drom taro mir.”

80 A o čhavoro o Jovane barilo thaj zurajlo duxosa. Kana barilo, delo ani pustinja sa dži kaj ni iknilo angle Izraelcura te propovedil.

2

E Isuseso bijandipe

1 Ane gola divesa kana bijandilo o Jovane o Krstitelj, iknilo o vačaripe e caroso e Avgustineso te popisin pe sa e manuša ano Rimsko carstvo.

2 Kava sasa angluno popis kana o Kvirinije vladisada ani Sirija.

3 Thaj savore dele te pisin pumare alava ko spisko – dži jekh ane gova foro kaj beše lende kuštika.

4 Gija o Josif golese so sasa tari familija thaj tari kuštik e Davidesi, delo taro Nazaret, so si ani Galileja, ano foro e Davideso savo akhardol Vitlejem thaj si ani phuv Judeja.

5 Delo gothe te pisil piro alav ko spisko e Marijasa, savi sasa mangli lese thaj sasa khamni.

6 Kana sesa ano Vitlejem, avilo o vreme i Marija te bijanol.

7 Thaj bijanda pe anglune čhave. Pačarda le thaj čhuta le ani jaslica, golese kaj naj sasa than ani gostionica.

E čobanura thaj e melekura

8 Ane goja phuv pašo Vitlejem sesa nesave čobanura, save arakhlje ke poljura račasa pe bakren.

9 Tari jekh drom o meleko e Gospodeso ačhilo maškare lende thaj e Gospodesi slava svetlisada len thaj von but darajle.

10 Al o meleko vačarda lende: “Ma daran! Dikh, anav tumende radosno lafi so ka avol sa e manušende!

11 Golese kaj ano foro e Davideso ađive bijandilo o Spasitelj. Vov si o Hrist o Gospod.

12 Kava ka avol tumende znako pale savo ka pindžaren le: ka aračhen čhavore savo si pačardo thaj pašljol ani jaslica.”

13 Tari jekh drom pašo meleko sikadili bari vojska e melekurendi, save hvalina e Devle vačarindoj:

14 “Slava e Devlese ko učipe,
thaj ki phuv mir maškare manuša
save si pale Devleso manglipe.”

15 Kana e melekura đele lendar ano nebo, e čobanura phende jekh averese: “Ka dža dži o Vitlejem, te dikha gova so odori sasa sar so vačarda amende o Gospod.”

16 E čobanura đele sigate thaj arakhlje e Marija, e Josife thaj e čhave sar pašljol ani jaslica.

17 Kana dikhlje le, savorende vačarde so o meleko lenđe vačarda taro čavoro.

18 Savore save šunde so phende e čobanura, divisajle.

19 Al i Marija dija gođi tare kala lafura thaj čhuta len ane piro ilo.

20 E čobanura irisajle, slavisade thaj hvalisade e Devle paše sa so šunde thaj dikhlje, golese so pherdile sa e lafura sar so sasa lenđe phendo.

21 Ohtoto đive palo bijandipe e čhaveso avilo o vreme te ćeren lese suneti. Dije le alav Isus, sar so vačarda o meleko, angleder so i Marija ačhili khamni.

I Marija thaj o Isus ano Hram

22 Kana avilo o vreme pašo adeti i dej te thodol sar so si pale Mojsijas zakon, o Josif thaj i Marija ande e Isuse ano Jerusalem te preden le e Gospodese ano Hram,

23 sar so si pisimo ane Gospodeso zakon kaj “dži jekh angluno murš te posvetil pe e Gospodese”,

24 thaj te anen kurbano “duj grlice il duj terne golubura” sar so si phendo ane Gospodeso zakon.

O Simeon pindžarda e Mesija

25 Tegani sasa ano Jerusalem manuš kaso alav sasa Simeon. Kova manuš sasa pravredno thaj devlikano. Ađučarda o Mesija te ikalol o Izrael taro ropstvo thaj o Sveto Duxo sasa pe leste.

26 O Sveto Duxo sikada lese angleder kaj ni ka merol sa dži kaj ni dičhol e Gospodese Hriste.

27 O Duxo vačarda lese te džal ano Hram. Tegani o Josif thaj i Marija ande e čhave e Isuse ano Hram te ćeren o adeti pale Mojsijas zakon.

28 Kana o Simeon dikhlja e Isuse, lija le ke pe vasta, hvalisada e Devle vačarindoj:

29 “Gospode, akana mukh ano mir te merol ćiro kandino,
pale kova sar so phendan.

30 Golese so mingre jakha dikhlje ćiro spasenje,

31 savo pripremisadan angle sa e manuša.

32 Vov si svetlo savo ka avol pe abandžije,
thaj vov ka anol slava ćire manušenje, e Izraelese.”

33 E Isusesi dej thaj leso dad čudisajle golesa so vačarda o Simeon taro Isus.

34 Tegani blagoslovisada len o Simeon thaj vačarda e Marijaće, e Isusesi daće: “Dikh, kava čavoro si odredimo bute manušen taro Izrael te peravol thaj te vazdol. Vov si odredimo te avol e Devleso znako, al but džene ka odbacin le.

35 Gija ka sikadol so garandoj den ane pumare gođa. A tut i bari čhuri ka pusavol ani duša.”

I Ana zahvalil e Devlese pašo Mesija

36 Sasa gothe thaj i Ana, e Devlesi proročica, e Fanuili čhej, tari kuštik e Asiresi. Voj sasa but purani. Efta berš živisada pe romesa thaj lako rom mulo,

37 thaj pale gova sasa udovica ohtovardeš thaj štar berš. Ni iklili andaro Hram, nego, ano post thaj ani molitva kandija e Devle i rat thaj o đive.

38 I voj avili gothe ane gova vreme, hvalisada e Devle thaj vačarda taro čhavoro savorende save ađučarde o Dol te ikalol o Jerusalem.

39 Kana o Josif thaj i Marija čerde sa pale Gospodeso zakon, irisajle ani Galileja, ane pumaro foro ano Nazaret.

40 A o čhavoro barilo thaj zurajlo. Pherdilo mudrost thaj o milost e Devleso sasa ane leste.

O Isus sar čhavoro ano Hram

41 E Isusesi dej thaj lesa dad đe svako berš ano Jerusalem ko prazniko i Pasha.

42 Kana sasa e Isuse dešuduj berš, i vov đelo palo adeti te svetkujil len car kava prazniko ano Jerusalem.

43 Kana nakhlo gova prazniko, o Josif thaj i Marija đe čhere. O čhavoro o Isus ačhilo ano Jerusalem, al lesi dej thaj lesa dad gova ni džanglje.

44 Sar dije gođi kaj si o Isus maškare avera manuša save putujisade len car, đe jekh đive phirindoj thaj pale gova lije te roden le ki familija thaj ke pe pindžarutne manuša.

45 Kana ni arakhlje le, irisajle ano Jerusalem te roden le.

46 O trito đive arakhlje le ano Hram sar bešol maškare učitelja, sar šunol len thaj pučol len.

47 Savore save šunena e Isuse divisajle lese džanglimasa thaj sar odgovorila ko pučipe.

48 Kana lesi dej thaj lesa dad dikhlje le, čudisajle. Lesi dej vačarda lese: “Mingreja čhaveja! So čere amencar kava? Ak, me thaj čiro dad daraljam thaj rodijam tut!”

49 O Isus vačarda lenđe: “Sose rodijen man? Ni li džanen kaj trubul te avav ano čher mingre Dadeso?”

50 Al von ni haljarde so vov manglja te phenol lenđe.

51 Tegani irisajlo len car ano Nazaret thaj ane sa šunola len. Lesi dej sa kala lafura garada ane piro ilo.

52 O Isus barola ano mudrost, ano baripe thaj ano milost ko Dol i ke manuša.

3

O Jovane o Krstitelj pripremil o drom

1 Kana o cesar o Tiberija vladisada po rimsko carstvo dešupandžto berš, o Pontije o Pilat vladisada ani Judeja, o Irod vladisada ani Galileja, o Filip lesa phral vladisada ani Itureja thaj ani Trahonitada thaj o Lisanije vladisada ani Avilina,

2 a kana o Ana thaj o Kajafa sesa šorutne sveštenikura, o Lafi e Devleso avilo e Jovanese, e Zaharijase čhaveše, ani pustinja.

³ O Jovane delo taro than dži ko than tare solduj riga tari len e Jordanesi thaj propovedisada kaj e manuša trubun te irin pe tare pumare grehura thaj te aven ko Dol te oprostil lende thaj te krstin pe.

⁴ Sar so angleder pisisada o proroko o Isaija:

“O glaso koleso so dol vika ani pustinja:

‘Pripremiin o drom e Gospodese!

Ravnin lese o drom!

⁵ Sa e doline te pherdon,

thaj sa e gore thaj e bregura te ravnin pe!

Sa e bande droma te aven prava,

a e bilače droma te aven ravnime.

⁶ Thaj sa e manuša ka dičhen e Devleso spasenje!’ ”

⁷ O Jovane vačarda bute manušenđe save avena ke leste te krstil len: “Tumen e sapese čhave! Ko vačarda tumenđe kaj šaj te našen tare Devlesi holi so avol?”

⁸ Sikaven tumare džuvdimasa thaj tumare bućencar kaj irisaljen tare tumare grehura! Ma xoxaven tumen golesa so vačaren: ‘Amaro paradad si o Avraam!’ Golese kaj, me vačarav tumenđe kaj o Dol šaj i tare kala bara te vazdol čhaven e Avraamese.

⁹ Golese kaj o tover taro sudo e Devleso ačhol pašo koreno e kašteso thaj dži jekh kaš savo ni bijanol šukar bijandipe ka činol pe thaj ka čhudol pe ani jag.”

¹⁰ E manuša pučlje e Jovane: “So te čera?”

¹¹ O Jovane vačarda lenđe: “Kas isi duj fostanura, nek dol jekh kolese so naj le nijekh, thaj kas isi xamase, nek dol kole kas naj.”

¹² Avile te krstin pe thaj i nesave carincura thaj pučlje le: “Učitelju, so te čera amen?”

¹³ O Jovane phenda lenđe: “Ma manden pobut nego so si tumenđe vačardo taro vlast.”

¹⁴ I nesave vojnatura pučlje le: “A amen so te čera?”

Vov vačarda lenđe: “Khanikastar ma len silasa e pare thaj ma čeren xoxaipe pe nikaste. Aven baxtale kolesa kobor počinen tumen.”

¹⁵ E manuša adučarde e Mesija thaj savore pučlje pe ane pe ile naj li o Jovane o Mesija.

¹⁶ Al o Jovane vačarda savorenđe: “Me krstiv tumen pajesa, al avol khoni savo si po baro mandar. Lese naj sem dostojno ni e dora tare sandale te putrav. Vov ka krstil tumen e Svetone Duxosa thaj e jagasa.

¹⁷ Le isi vila ane vasta te čistil o gumno thaj te čidol o div ane piro ambari, al i pleva ka phabarol jagasa savi ka phabol thaj ni ka ačhol.”

¹⁸ Gija o Jovane opomenisada e manušen bute lafurencar thaj propovedisada lende o Lačo Lafi.

¹⁹ Al o Jovane prekorisada e vladare e Irode golese so lija romnjače pe phralese romnja e Irodijada thaj paše but bilače buća so čerda.

²⁰ Pale sa gova o Irod čerda vadži jekh bilačipe: čuta e Jovane ano phanglipe.

O Jovane krstil e Isuse

²¹ Kana o Jovane krstisada sa e manušen, krstisajlo i o Isus. Thaj dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo

22 thaj o Sveto Duxo ulilo pe leste ano oblik sar golubo. Thaj šundilo glaso taro nebo: “Tu san mingro čhavo o manglo! Tu san palo mingro manglipe!”

E kuštika e Isuse e Hristese

23 E Isuse sasa paše tranda berš kana počnisada piri služba. E manuša smatrisade kaj o Isus si čhavo e Josifeso.

O Josif sasa čhavo e Ilijaso.

24 O Ilija sasa čhavo e Matataso,

O Matat sasa čhavo e Levijaso.

O Levi sasa čhavo e Melhijaso.

O Melhi sasa čhavo e Janejaso.

O Janej sasa čhavo e Josifeso.

25 O Josif sasa čhavo e Matatijaso.

O Matatij sasa čhavo e Amoseso.

O Amos sasa čhavo e Naumeso.

O Naum sasa čhavo e Eslijaso.

O Eslija sasa čhavo e Nangejeso.

26 O Nangej sasa čhavo e Maateso.

O Maat sasa čhavo e Matatijaso.

O Matatij sasa čhavo e Semeinaso.

O Semein sasa čhavo e Josiheso.

O Josih sasa čhavo e Jodaso.

27 O Joda sasa čhavo e Joananaso.

O Joanan sasa čhavo e Risaso.

O Risa sasa čhavo e Zorovaveleso.

O Zorovavel sasa čhavo e Salatiilaso.

O Salatiil sasa čhavo e Nirijaso.

28 O Niri sasa čhavo e Melhijaso.

O Melhi sasa čhavo e Adijeso.

O Adija sasa čhavo e Kosamaso.

O Kosam sasa čhavo e Elmadameso.

O Elmadam sasa čhavo e Ireso.

29 O Ir sasa čhavo e Isuseso.

O Isus sasa čhavo e Eliezereso.

O Eliezer sasa čhavo e Jorimaso.

O Jorim sasa čhavo e Matatoso.

O Matat sasa čhavo e Leviso,

30 O Levi sasa čhavo e Simeoneso,

O Simeon sasa čhavo e Judaso.

O Juda sasa čhavo e Josifeso.

O Josif sasa čhavo e Jonameso.

O Jonam sasa čhavo e Eliakimeso.

31 O Eliakim sasa čhavo e Melejaso.

O Meleja sasa čhavo e Menaso.

O Mena sasa čhavo e Matateso.

O Matata sasa čhavo e Nataneso.

O Natan sasa čhavo e Davideso.

32 O David sasa čhavo e Jesejeso.

O Jesej sasa čhavo e Jovideso,

O Jovid sasa čhavo e Voozeso.

O Vooz sasa čhavo e Salmoneso.
 O Salmon sasa čhavo e Naasoneso.
 33 O Naason sasa čhavo e Aminadaveso.
 O Aminadav sasa čhavo e Admineso.
 O Admin sasa čhavo e Arnijeso.
 O Arni sasa čhavo e Esromeso.
 O Esrom sasa čhavo e Fareseso.
 O Fares sasa čhavo e Judaso.
 34 O Juda sasa čhavo e Jakoveso.
 O Jakov sasa čhavo e Isaakoso.
 O Isaak sasa čhavo e Avraameso.
 O Avraam sasa čhavo e Taraso.
 O Tara sasa čhavo e Nahoreso.
 35 O Nahor sasa čhavo e Seruheso,
 O Seruh sasa čhavo e Ragaveso.
 O Ragav sasa čhavo e Falekeso.
 O Falek sasa čhavo e Evereso.
 O Ever sasa čhavo e Salaso.
 36 O Sala sasa čhavo e Kainameso.
 O Kainam sasa čhavo e Arfaksadeso.
 O Arfaksad sasa čhavo e Simeso.
 O Sim sasa čhavo e Nojeso.
 O Noja sasa čhavo e Lameheso.
 37 O Lameh sasa čhavo e Matusaleso.
 O Matusal sasa čhavo e Enoheso.
 O Enoh sasa čhavo e Jareteso.
 O Jaret sasa čhavo e Malaleilesa.
 O Malaleil sasa čhavo e Kainameso.
 38 O Kainam sasa čhavo e Enoseso.
 O Enos sasa čhavo e Siteso.
 O Sit sasa čhavo e Adameso.
 O Adam sasa čhavo e Devleso.

4

O beng iskušil e Isuse

1 O Isus pherdo Svetone Duxosa irisajlo tari len o Jordan. O Duxo indarda le ani pustinja,

2 kaj iskušisada le o beng saranda đive. Gola đive o Isus khanči ni xalja thaj kana nakhle e saranda đive, bokhajlo.

3 Tegani vačarda lese o beng: “Te san e Devleso Čhavo, phen kale barese te avol mangro.”

4 O Isus phenda lese: “Ano Sveto lil si pisimo: ‘O manuš ni ka avol džuvdo samo taro mangro [nego tare dži jekh Lafi e Devleso].’ ”

5 Pale gova ikalda le o beng ko učo than thaj tari jekh drom sikada lese sa e carstvura ki phuv.

6 O beng vačarda e Isuse: “Tuće ka dav sa kava lengo zuralipe thaj i slava, golese kaj mande dija pe thaj me ka dav la kase mangav.

7 Ako pere pe koča angle mande, sa ka avol čiro.”

8 O Isus vačarda lese: “Ano Sveto lil si pisimo: ‘Per ke koča e Gospodese e Devlese čirese thaj lese jekhese kande.’ ”

⁹ Pale gova inđarda le o beng ano Jerusalam, čhuta le najučeste po Hram thaj vačarda lese: “Te san e Devleso Čhavo, čhude tu katar tele.

¹⁰ Golese kaj ano Sveto lil si pisimo:

‘Vov ka phenol pe melekurende
te aračhen tut,’

¹¹ thaj: ‘Von ka len tut ke vasta
te ma čalave tut ko bar čire pingresa.’ ”

¹² O Isus vačarda lese: “Ano Sveto lil si pisimo:
‘Ma iskuši e Gospode, e Devle čire.’ ”

¹³ Kana o beng završisada sa lese iskušenjura, đelo lestar dži aver nesavo vreme.

O Isus sikavol ani Galileja

¹⁴ O Isus irisajlo ano zuralipe e Duxoso ani Galileja thaj o lafi lestar đelo pe sa e phuva.

¹⁵ Sikada ane lenđe sinagoge thaj savore šukar lestar vačarde.

E Isuse traden taro Nazaret

¹⁶ Tegani avilo o Isus ano foro Nazaret kaj barilo thaj ko savato palo piro adeti, đelo ani sinagoga thaj uštilo te čital.

¹⁷ Dije le o Lil e prorokoso e Isajaso, vov putarda o Lil thaj arakhlja than kaj sasa pisimo:

¹⁸ “O Duxo e Gospodeso si pe mande,
golese kaj pomazisada man
te anav o Lačo Lafi e čororende,
[bičhaldal man te sastarav len, saven isi dukhade ile],
thaj te vačarav e phanglende kaj ka aven oslobodime,
thaj e korende kaj ka dičhen,

thaj e mučime kaj ka aven slobodna,

¹⁹ te vačarav taro lačo berš taro milost e Gospodeso.”

²⁰ Tegani phanglja o Lil, dija le e kandinese thaj bešlo. Savore ani sinagoga dikhlje ane leste

²¹ thaj o Isus lija te vačarol lenđe: “Ađive pherdile kala lafura so akana šunden.”

²² Savore lestar vačarde šukar thaj sesa zadivime gole šukar lafurencar so iknilo andaro leso muj thaj pučlje pe: “Naj li kava e Josifeso čhavo?”

²³ O Isus vačarda lenđe: “Čače tumen mande ka vačaren kaja poslovica: ‘Lekarona, sastar korkore tut!’ So šundam kaj čerdan ano Kafarnaum, čher i kate ane čiro than kaj bariljan.”

²⁴ Tegani vačarda: “Čače vačarav tumende, nijekh proroko naj manglo ane piro than kaj barilo.

²⁵ A čače vačarav tumende: But romnja kase roma mule sesa ano Izrael ano vreme e Ilijaso kana o bršnd ni pelo trin berš thaj šov čhon thaj sasa baro bokhalipe pe sa i phuv.

²⁶ Al o Ilija ni sasa bičhaldal ni jekhaće lendar, sasa bičhaldal ki jekh džuvli kaso rom mulo ke abandžijengo foro Sarepta pašo Sidon.

²⁷ Thaj but gubava sesa ano Izrael ko vreme e prorokoso e Jelisijeso. Thaj khoni lendar ni thodilo, nego thodilo o Neman o Sirijančo.”

²⁸ Savore ani sinagoga pherdile holi kana kava šunde.

²⁹ Uštile thaj tradije le avral taro foro. Inđarde le ko brego najuče kaj sasa čerdo lengo foro te čhuden le odupral natele.

30 Al o Isus nakhlo maškar lende thaj đelo pe dromesa.

O Isus ikalol e demone taro manuš

31 Pale gova o Isus ulilo ano Kafarnaum ano Galilejsko foro thaj sikada ko savato.

32 E manuša čudisajle lese sikajimasa, golese kaj ane lese lafura sasa vlast.

33 Gothe ani sinagoga sasa manuš ane kaste sasa o bilačo duxo thaj dija vika zurale:

34 "So mande amendar, Isuse taro Nazaret? Aviljan li te uništi amen? Džanav ko san tu: Sveco e Devleso!"

35 O Isus pretisada le: "Phande čo muj thaj ikli lestar!" Tegani o beng perada e manuše angle sa e manuša, ikli lestar thaj khanči ni čerda lese bilače.

36 Ane savorende avili i dar thaj čudisajle thaj jekh averese vačarde: "Save si kala lafura! Ano autoritet thaj ano zuralipe vačarol e bilače duxurende te ikljon thaj von ikljen!"

37 Thaj đelo o lafi lestar ane sa e pašutne thana.

O Isus sastarol buten

38 O Isus uštilo gothar andari sinagoga thaj avilo ano čher e Simoneso. E Simonese sasuja sasa la bari jag thaj rodije lestar te sastarol la.

39 O Isus ačhilo paše late, pretisada e jagače thaj i jag mukhlja la. Sigate uštili thaj kandija len.

40 Kana pelo o kham, ande angle leste savoren saven sesa nasvale manuša tare dži jekh nasvalipe. Vov pe savorende čhuta pe vasta thaj sastarda len.

41 Tare pherdo manuša ikli e benga thaj dije vika vačarindoj: "Tu san o Čhavo e Devleso!" Al o Isus darada len te ma vačaren khanikase golese kaj džanglje kaj si vov o Hrist.

42 Kana đivesajlo, o Isus ikli thaj đelo ani pustinja. E manuša rodije le thaj avile leste thaj manglje te ačhaven le te ma džal lendar.

43 Al o Isus vačarda lende: "Trubul i ane avera forura te vačarav o Lačo Lafi taro Carstvo e Devleso, golese kaj sem paše gova bičhaldo."

44 Thaj ni ačhada te vačarol ane sinagoge ani Judeja.

5

O Isus akharol e anglune sikaden

1 Jekh drom kana o Isus ačhilo pašo Galilejsko jezero, čidije pe paše leste but manuša, te šunen o Lafi e Devleso.

2 Tegani dikhlja duj čamcura kaj ačhen ki obala. E manuša save dolen mače ikli le lendar thaj thode e mreže.

3 O Isus dija ano čamco savo sasa e Simoneso thaj pučlja le te crden le zala ano paj. Pale gova bešlo thaj taro čamco sikada e manušen.

4 Kana ačhilo te vačarol e manušenje, vačarda e Simonese: "Dža ko duboko paj thaj čhude e mreže thaj dol mačhen."

5 O Simon vačarda lese: "Gospode! Celu rat dijам zor thaj khanči ni doldam, al tu te phendan, ka čhudav e mreže."

6 Kana čerde gova, dolde bute mačhen thaj e mreže lije te pharadon.

⁷ Tegani vastesa dije vika pe amalen save sesa ane aver čamco te aven te pomožin lende. Von avile thaj pherde solduj čamcura gija so lije te pherdon paj taro pharipe e mačhengo.

⁸ Kana gova dikhlja o Simon Petar, pelo ke koča angle Isusese pingre thaj vačarda: "Dža mandar, Gospode! Me sem grešno manuš."

⁹ Golese kaj i dar dolda le thaj savoren save sesa lesa, tare but mače so dolde.

¹⁰ Gija dolda i dar e Jakove thaj e Jovane, e čhaven e Zevedejevese, so sesa amala e Simonesa. Tegani o Isus vačarda e Simonese: "Ma dara, od akana ka dole e manušen."

¹¹ Kana ikalde e čamcura ki obala, ačhade sa thaj đe le pale leste.

O Isus sastarda e gubavco

¹² Kana sasa o Isus ane jekh foro, avilo paše leste jekh manuš so sasa but gubavo. Kana dikhlja e Isuse pelo angle leste mujesa dži ki phuv thaj molisada le vačarindoj: "Gospode! Ako mande, šaj te sastare man!"

¹³ O Isus vazdija piro va, dolda le thaj phenda: "Mangav. Av thodo!" Thaj i guba tare lesi koža sigate crdija pe.

¹⁴ Tegani o Isus naredisada lese: "Ma vačar gova khanikase, nego dža thaj sikav tut e sveštenikose! Inđar kurbano sar so zapovedisada o Mojsije ano zakon pašo čiro thodipe, te bi avola tut svedočanstvo angle lende."

¹⁵ O lafi taro Isus sa pobut šundilo. E manuša sa pobut čidije pe te šunen le thaj te sastarol len tare lengo nasvalipe.

¹⁶ Al vov delo ko than kaj naj khoni thaj molisajlo.

O Isus sastarol e manuše savo našti phirol

¹⁷ Jekh đive o Isus sikada ano jekh čher thaj gothe bešle e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon save avile tare sa e gava andari Galileja, andari Judeja thaj andaro Jerusalem. A i zor e Gospodesi sasa po Isus te bi vov sastarola.

¹⁸ Thaj nesave manuša ande ano than e pašljimaso jekhe manuše savo naštine te phirol. Thaj rodije sar te anen le thaj te mučhen le anglo Isus.

¹⁹ Kana ni arakhlje kotar te anen le andre tare but manuša, uštile po čher thaj taro tavano mukhlje le sa e thanesa e pašljimaso ko maškar anglo Isus.

²⁰ Kana dikhlja lengo pačajipe, vačarda lese: "Manušeja, oprostime si će grehura!"

²¹ E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon lije ane peste te den gođi: "Ko si kava savo hulil po Dol? Ko šaj oprostil e grehura sem jekh Dol?"

²² Kana o Isus haljarda so von den gođi ane peste, vačarda lende: "So den gođi ane tumare ile?"

²³ So si poloče, te phenol pe: 'Oprostime si čire grehura', il te phenol pe kolese savo našti phirol: 'Ušti thaj phir'?

²⁴ Al te džanen kaj isi man, o Čhavo e manušeso, vlast ki phuv te oprostiv e grehura, me ka sikavav tumende mingri zor." Tegani irisajlo premalo manuš savo naštine te phirol thaj phenda: "Tuće phenav! Ušti thaj le čiro than e pašljimaso thaj dža čhere."

²⁵ Sigate kova manuš uštilo angle lende thaj lija piro than e pašljimaso thaj delo pese čhere hvalindoj e Devle.

²⁶ Savore sesa zadivime thaj hvalisade e Devle. Pherdile dar thaj vačarde: "Baro čudo dikhljam ađive!"

O Isus akharol e Levi (Mateje)

²⁷ Pale gova iklilo o Isus thaj dikhlja e carinco savo akhardola Levi sar bešol ki carina thaj vačarda lese: "Av pale mande."

²⁸ Thaj o Levi uštילו, ačhada sa gothe thaj delo pale leste.

²⁹ E Isusesse čerda o Levi ane piro čher baro xape. Sesa gothe but carincura thaj avera manuša save bešle lesa ko astali.

³⁰ E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon lije te prevačaren e Isusesse sikadende: "Sose xan thaj pijen e carincurencar thaj e grešnikurencar?"

³¹ O Isus vačarda lende: "Ni trubul e sastende doktora, nego e nasvalende.

³² Me ni aviljem te akharav ko pokajipe e pravednikuren, nego e grešnikuren."

E Isuse pučen pašo post

³³ E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon pučlje e Isuse: "Sose e Jovanese sikade postin thaj molin pe e Devlese, gija čeren thaj e farisejska sikade, al čire xan thaj pijen?"

³⁴ O Isus vačarda lende: "Šaj li čhuve e gosturen save avile ko abav te postin, dok slavin e mladoženjasa?"

³⁵ Al ka avol o đive kana ka len lendar e mladoženja. Ane gova đive i von ka postin."

³⁶ Thaj vačarda lende i paramič: "Khoni ni čhuvol kotor taro nevo fostano po purano fostano, golese kaj i o nevo ka pharadol thaj o kotor taro nevo fostano ni ačhol šukar ko purano.

³⁷ Thaj khoni ni čhorol nevi mol ane purane morča, golese kaj i nevi mol ka pharavol e morča thaj i mol ka čhordol, a e morča ka pharadon.

³⁸ Golese i nevi mol čhuvol pe ane neve morča [thaj gija solduj ka arakhadon].

³⁹ Thaj khoni ko pilja i purani mol ni mandol nevi, golese kaj phenol: 'I purani si pošukar.'"

6

O Isus o gospodari e savatoso

¹ Ke jekh savato o Isus nakhlo maškaro div. Lese sikade lije o điv, morde vastencar thaj xalje.

² Nesave fariseja pučlje: "Sose čeren kova so ni trubul ko savato pale Mojsijaso zakon?"

³ O Isus vačarda lende: "Ni li čitisaden ano Sveto lil so čerda o David kana bokhajlo vov thaj i kola so sesa lesa?"

⁴ Dija ano čher e Devleso thaj lija e mangre save sesa posvetime, save šajine te xan samo e sveštenikura. O David xalja thaj dija i kolende so sesa lesa."

⁵ Tegani o Isus vačarda lende: "Me, o Čhavo e manušeso, sem o gospodari e savatoso."

O Isus sastarol ko savato

⁶ Ko aver savato o Isus dija ani sinagoga thaj lija te sikavol. Gothe sasa jekh manuš kaso desno va sasa šuko.

⁷ E učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja dikhlje palo Isus, na li ko savato ka sastarol, te bi čerena le bande.

⁸ Al o Isus džanglja so von den gođi thaj vačarda e manušese kaso va sasa šuko: "Ušti thaj ač akari ko maškar!" O manuš uštilo thaj ačhilo angle lende.

⁹ Tegani o Isus vačarda lende: "Te pučav tumen: Ko savato li šaj ćerol pe šukar il bilače? Te aračhol pe o džuvdipe il te mudarol pe?"

¹⁰ Thaj dikhlja savoren so sesa gothe thaj vačarda e manušese: "Pruži ćo va." I vov pružisada po va thaj lesa va sastilo.

¹¹ E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon pherdile bari holi thaj lije te vačaren jekh averese so te ćeren e Isusesa.

O Isus akharol e dešudujen apostoluren

¹² Ane gola đivesa o Isus iklilo ko brego te molil pe e Devlese thaj sasa celo rat ano moliše e Devlesa.

¹³ Kana sasa đive, akharda pe sikaden, lendar birisada dešudujen thaj akharda len apostolura:

¹⁴ e Simone kas akharda Petar,
thaj lese phrale e Andrija,

e Jakove
thaj e Jovane,

e Filipe
thaj e Vartolomeje,

¹⁵ e Mateja
thaj e Toma,

e Jakove e Alfejevese čhave
thaj e Simone savo sasa Ziloto,

¹⁶ e Juda e Jakoveso
thaj e Juda e Iskariotskone, savo izdajisada le.

O Isus sikavol taro blagoslov thaj taro pharipe

¹⁷ O Isus ulilo taro brego pe Dešudujencar thaj ačhilo ko ravno than. Odori sesa but lese sikade thaj but manuša andari sa i Judeja, andaro Jerusalim, andare Tirska thaj Sidonska krajura thaj tare pašutne thana save si pašo more.

¹⁸ Von avile te šunen le thaj te sastardon tare piro nasvalipe. Sastardile i kola save sesa mučime tare bilače duxura.

¹⁹ Sa e manuša rodije te dolen pe po Isus, golese kaj lestar ikljola zor thaj sastardona savore.

²⁰ O Isus dikhlja ane pe sikade thaj vačarda:
"Blagoslovime sen tumen save sen čore,
golese kaj tumaro si o Carstvo e Devleso.

²¹ Blagoslovime sen tumen save sen akana bokhale,
golese kaj ka čaljlon.

Blagoslovime sen tumen save akana roven,
golese kaj ka asan.

²² Blagoslovime sen kana e manuša mrzin tumen,
čhuden tumen, ladžaren tumen
thaj tumaro alav ni manden thaj dičhen tumen sar bilačhen
golese so pačan ane mande, ano Čhavo e manušeso.

²³ Radujin tumen ane gova đive thaj čhelen, golese kaj bari si tumari plata ko nebo. Golese kaj gija ćerde e prorokurenđe i lende paradada.

²⁴ Al jao tumenđe e barvalende,

golese so več lijen tumari uteha.

²⁵ Jao tumenđe save sen akana čale,
golese so ka bokhavon.

Jao tumenđe save akana asan,
golese so ka tugujin thaj ka roven.

²⁶ Jao tumenđe kana sa e manuša vačaren šukar tumendar,
golese kaj gija i lenđe paradada vačarde šukar tare xoxavne pro-
rokura!”

Manden tumare dušmanuren

²⁷ O Isus vadži vačarda: “Al tumenđe save šunen man, vačarav:
Manden tumare dušmanuren! Šukar čeren kolenđe save mrzin tumen!

²⁸ Blagoslovin kolen save den tumen armaja! Molin tumen e Devlese
kolende save bilače čeren tumencar.

²⁹ Kolese savo čalavol tut pi čham, iri thaj aver čham, kole savo mandol
tutar o ogrtači, de le te lol i čo gad.

³⁰ De svakone kova so rodol tutar, thaj te khoni khanči lija tutar, ma rode
gova te iril tuće.

³¹ Gova so manden te čeren e manuša tumenđe, gova i tumen čeren
lenđe!

³² Ako manden samo kolen save tumen manden, savi si tumari hvala?
Golese kaj čak i e grešnikura manden kolen save len manden.

³³ Thaj ako čeren šukar samo kolende save tumenđe čeren šukar, savi
si tumari hvala? Golese kaj i e grešnikura čeren gija.

³⁴ Thaj ako den zajam kolende savendar adučaren te irin o zajam, savi
si tumari hvala? Golese kaj i e grešnikura e grešnikurenđe den zajam te
len palem gači.

³⁵ Nego, manden tumare dušmanuren thaj čeren lenđe šukar! Den
zajam te ni manden khanči golese. Gija ka avol tumen bari plata thaj ka
aven čhave e Najbare Devlese, golese kaj si vov šukar i e nezahvalnonenđe
thaj e bilačhenđe.

³⁶ Golese aven milosrdna sar so si tumaro Dad taro nebo milosrdno.”

O Isus sikavol te ma osudi averen

³⁷ O Isus vadži vačarda: “Ma sudin thaj ni ka aven sudime. Ma osudin
thaj ni ka aven osudime. Oprostini thaj ka avol oprostimo tumenđe.

³⁸ Den thaj ka dol pe tumenđe. Pobari mera thaj popherdi ka dol pe
tumenđe ane tumare vasta. Golese kaj, save merasa merin, gači ka iril pe
tumenđe.”

³⁹ Thaj o Isus vačarda lenđe paramič: “Šaj li o koro e kore te inđarol?
Na li solduj ka peren ani rupa?”

⁴⁰ Nijekh sikado naj pobaro tare piro učitelji. Kana ka sikljol sa, ka avol
sar piro učitelji.

⁴¹ Sose diče i treska ane čire phralesi jakh, al o kaš ani čiri jakh ni
diče?

⁴² Sar šaj vačare čire phralese: ‘Phrala, ač te ikalav i treska andari čiri
jakh’, al o kaš ani čiri jakh ni diče? Dujemujengo! Ikal angleder o kaš
andari čiri jakh, pa ka diče te ikale i treska andari čire phralesi jakh.”

Kaš thaj leso bijanipe

⁴³ O Isus vadži vačarda: “Golese kaj naj šukar kaš savo bijanol bilačo
bijandipe, ni bilačo kaš savo bijanol šukar bijandipe.

⁴⁴ Sa e kašta pindžardon pale lengo bijandipe. Golese kaj i smokve ni čiden pe tare kangre thaj ni e drakha ni čiden pe tari kupina.

⁴⁵ E šukare manuše isi šukar ano ilo, i gija, lestar ikljol šukar. Thaj bilačo manuš andare piro ilo ikalol bilačhipe, golese kaj andaro muj lesa ikljol kova sosa si pherdo lesa ilo.”

E Isuseso sikajipe si šukar temelji

⁴⁶ O Isus vadži vačarda: “Sose akharen man: ‘Gospode! Gospode!’, a ni čeren kova so vačarav tumenđe?”

⁴⁷ Ka sikavav tumenđe savo si dži jekh savo avol ke mande thaj šunol mingre lafura thaj čerol len.

⁴⁸ Vov si sar manuš savo čerda piro čer. Pa hunda rupa thaj čalada temelji ko bar. Thaj kana avile e paja, avili i bari len pe gova čer thaj naštine te peravol le, golese kaj si lesa temelji ko bar.

⁴⁹ Al kova savo šunda a ni čerda, si sar manuš savo čerda piro čer ki phuv bizo temelji. Thaj kana avilo o paj, gova čer sigate pelo dži o temelji.”

7

E kapetaneso zuralo pačajipe

¹ Kana vačarda o Isus sa kava angle manuša, đelo ano foro Kafarnaum.

² Gothe jekhe rimskone kapetano sasa jekh kandino savo sasa nasvalo dži o meripe thaj save but manglja.

³ Kana o kapetano šunda e Isuseso, bičhalda leste nesave jevrejskone starešinen te molin le te avol te sastarol lese kandine.

⁴ Kana avile ko Isus, but molisade le vačarindoj: “Vov zaslužil gova te čere lese,

⁵ golese kaj mandol amaro narodo thaj čerda amende sinagoga.”

⁶ Gija, o Isus đelo lenar. Kana ni sesa dur taro čer, bičhalda o kapetano pe amalen te vačaren lese: “Gospode! Ma čhuv tuče gova pharipe golesa so ka de ane mingro čer, golese kaj me naj sem dostojno te ave tali mingri streja.

⁷ Golese ni mangljem te avav angle tute kaj naj sem dostojno. Nego vačar samo jekh lafi thaj sigate ka sastol mingro manglo kandino.

⁸ Golese kaj i me sem manuš tale nekaso autoritet thaj isi man tale mande vojnikura, pa vačarav jekheso: ‘Dža’, thaj vov džal. Vačarav dujtonese: ‘Av’, thaj vov avol. Vačarav mingre kandinese: ‘Čer’, thaj čerol gova.”

⁹ Kana šunda gova o Isus, čudisajlo thaj irisajlo e manušenđe save đele pale leste thaj vačarda lenđe: “Vačarav tumenđe, nijekhe Jevreje vadži ni arakhljem ano Izrael save isi gači pačajipe.”

¹⁰ Tegani kola manuša so sesa bičhalde, irisajle čere thaj arakhlje e nasvale kandino saste.

O Isus vazdija e čhavore tare mule

¹¹ Na but pale gova, o Isus đelo ano foro savo akhardola Nain. Đele lesa lese sikade thaj pherdo manuša.

¹² Kana avile pašo vudar e foroso, nesave manuša ikalde jekhe terne čhave, savo mulo. Vov sasa jekhoro čhavo jekha dejako, savako rom mulo. Pherdo manuša andaro foro džana lasa te prahon e čhave.

¹³ Kana dikhlja la o Gospod, pelo lese žal laće thaj vačarda: “Ma rov!”

14 Tegani avilo paše thaj dolda pe po than kaj sasa pašljardo o mulo čhavo. E manuša save inđarena le ačhile thaj o Isus vačarda: “Čhaveja! Tuće vačarav, ušti!”

15 O mulo čhavo bešlo thaj lija te vačarol, a o Isus dija le lese daće.

16 Savore darajle thaj hvalisade e Devle vačarindoj: “Baro proroko si maškar amende!” Thaj: “O Dol avilo te pomognil pe manušende!”

17 Kava šundilo taro Isus ani sa i Judeja thaj ane sa e pašutne thana.

O Isus thaj o Jovane o Krstitelj

18 E Jovanese e Krstiteljese sikade vačarde lese sa kava so o Isus ćerda. Tegani akharda o Jovane pe dujen sikaden

19 thaj bičhalda len ko Gospod te pučen le: “Tu li san gova save obećisada o Dol kaj trubul te avol, il te ađučara avere?”

20 Kana avile gola duj manuša ko Isus, phende lese: “O Jovane o Krstitelj bičhalda amen tute te puča tut: ‘Tu li san gova save obećisada o Dol kaj trubul te avol, il te ađučara avere?’ ”

21 Ane gova sato o Isus sastarda buten taro lengo nasvalipe, tare lengo pharipe thaj tare bilače duxura thaj bute koren dija dičhipe.

22 Gija o Isus phenda e Jovanese sikadende: “Džan thaj vačaren e Jovanese so dikhljen thaj so šunden: e kore dičhen, e bande phiren, e gubava thodon, e kašuce šunen, e mule ušten taro meripe thaj e čororende vačarol pe o Lačo Lafi.

23 Blagoslovimo si kova savo naj sablaznimo paše mande!”

24 Kana đele e Jovanese sikade, o Isus lija te vačarol taro Jovane e bute manušende: “So iklijen te dičhen ki pustinja? I trska, savi bandol ki balval?”

25 Il so iklijen te dičhen? Manuše ane barvale fostanura urade? Na! Kola save phiraven barvale fostanura thaj ano šukaripe, bešen ane carska palate.

26 Il so iklijen te dičhen? Proroko? Va, me phenav tumende, vov si pobut taro proroko.

27 Golese so, o Jovane si manuš kastar si pisimo ano Sveto lil:

‘Ak, me bičhalav mingre glasniko angle tute,
savo ka pripremil tuće o drom angle tute.’

28 Vačarav tumende: maškare sa e manuša save sesa bijande tare romnja, ni sasa khoni pobaro taro Jovane. Al i o emcikno ano Carstvo e Devleso pobaro si lestar.”

29 Sa e manuša so šunde e Isuse, pa i nesave carincura, pindžarde kaj si e Devleso sikajipe čačukano, golese so krstisajle e Jovanese krstimasa.

30 Al e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon čhudije o plan e Devleso savo sasa lenđe thaj ni manglje o Jovane te krstil len.

31 O Isus vačarda: “Kasa te uporediv e manušen tari kaja kuštik save si akana džuvde? Sar kaste si von slična?”

32 Von si sar čhavore save bešen ko drom thaj akharen jekh avere vačarindoj:

‘Bašaldam tumende vesela đilja,
a tumen ni čhelden!
Bašaldam tumende žalosna đilja,
a tumen ni rujen!’

33 Golese kaj, avilo o Jovane o Krstitelj savo ni xalja mangro thaj ni pijola mol, a tumen vačaren: ‘O beng ane leste!’

³⁴ Aviljem me, o Čhavo e manušeso, savo xav thaj pijav, a tumen vačaren: 'Dikh, manuš halano thaj mato, amal e carincurengo thaj e grešnikurengo!'

³⁵ Al, sa gola so prihvatisade gova sikajipe, phende kaj si e Devleso mudrost čakukano!"

O Isus šaj te oprostil e grehura

³⁶ Jekh farisejo kaso alav sasa Simon dija vika e Isuse te avol te xal mangro ke leste. O Isus đelo ano čher e farisejeso thaj čhuta pe pašo astali.*

³⁷ Thaj dikh, ane gova foro sasa i džuvli savaće džanglja pe kaj si grešnica. Voj šunda kaj si o Isus pašo astali ano čher e farisejeso, i avili andre thaj anda kučalo miris ko čaro savo sasa taro mermerno bar.

³⁸ Voj ačhili palo Isus thaj rojindoj, peli ke pe koča paše lese pingre thaj lija te thovol len pe jasvenar. Tegani koslja len pe balencar, čumidija lese pingre thaj makhlja len e mirisesa.

³⁹ Kana gova dikhlja o farisejo savo akharda le, vačarda ane peste: "Te avol kava manuš proroko, bi džanola ko si kaja džuvli savi dolol le. Vov bi džanola kaj si grešnica!"

⁴⁰ O Isus phenda lese: "Simone! Isi man khanči te vačarav tuće."

Vov vačarda: "Učitelju, vačar!"

⁴¹ O Isus vačarda: "Duj džene sesa dužna jekhe manušese. Jekh sasa dužno panšel srebrenjakura a o dujto pinda.

⁴² Kana len naj sasa te irin, kova manuš oprostisada soldujenđe. Vačar, tare kala duj savo ka mandol le pobut?"

⁴³ O Simon vačarda lese: "Pa bi phenava kolese kas sasa pobaro dugo."

A o Isus vačarda lese: "Gija si, šukar vačardan."

⁴⁴ Tegani irisajlo o Isus premali džuvli thaj vačarda e Simonese: "Diče li kala džuvlja? Me aviljem ane čiro čher thaj paj ni andan mingre pingrenđe, al voj pe jasvenar thoda len thaj pe balencar koslja len.

⁴⁵ Ni čumidipe ni dijan man, al voj sar aviljem, ni ačhili te čumidol mingre pingre.

⁴⁶ Uljesa ni makhljan mingro šoro, al voj mirisesa makhlja mingre pingre.

⁴⁷ Golese vačarav tuće: 'Baro manglipe sikada mande, golese so si laće oprostime but bare grehura. Al kase zala oprostime, sikavol zala manglipe.'"

⁴⁸ A laće vačarda: "Oprostime si čire grehura."

⁴⁹ Tegani ane peste lije te vačaren kola so sesa lesa pašo astali: "Ko si kava savo šaj oprostil e grehura?"

⁵⁰ Al o Isus vačarda e džuvljaće: "Čiro pačajipe spasisada tut. Dža ano mir!"

8

Džuvlja save sledina e Isuse

¹ Pale gova o Isus đelo ano forura thaj ane gava. Sikada thaj vačarda taro Lačo Lafi taro Carstvo e Devleso. Lesa đele e dešuduj sikade

* 7,36 Sasa običaj kana e murša džana ke gasave večere, dok xana bešenasa pašljindoj pašo astali.

² thaj nesave džuvlja save sesa sastarde tare benga thaj nasvalipe: i Marija (savi akhardola Magdalena, kastar iklile epta bilače duxura),

³ thaj i Jovana (romni e Huzosi savo sasa upravitelji ko Irod) thaj i Suzana thaj avera but džuvlja save kandije pumare parencar e Isuse thaj lese sikaden.

O Isus vačarol taro manuš savo čhudol o seme ki phuv

⁴ Kana čidije pe but manuša tare sa e forura thaj avile pašo Isus, vov vačarda lenđe paramič:

⁵ “Iklilo o manuš savo čhudola o seme pi phuv. Thaj kana sejisada, nesavo seme pelo po drom. Gothe uštade le e manuša thaj e čiriklja sa xalje le.

⁶ Nesavo seme pelo pe bara. Barilo thaj šučilo, golese kaj naj sasa paj ani phuv.

⁷ Thaj nesavo seme pelo pe kangre. O seme barilo e kangrencar thaj e kangre tasade le.

⁸ Thaj nesavo seme pelo pi šukar phuv. Barilo thaj anda šel droma pobut.” Kana vačarda kava, dija vika: “Kas isi kana te šunol, nek šunol.”

E manuša si sar lači thaj bilači phuv

⁹ E Isusesse sikade pučlje le: “Vačar amende so značil kaja paramič?”

¹⁰ Vov vačarda: “O Dol tumende dija te džanen o garajipe tare leso Carstvo, al averende vačarav ane paramiča, te pherdol okova so ačhol ano Sveto lil:

‘Ka dičhen,
al ni ka shvatin;
ka šunen,
al ni ka haljaren.’

¹¹ Kaja paramič phenol kava: O seme si o Lafi e Devleso.

¹² Nesave manuša si sar o drom ke savo pelo o seme. Kana šunen o Lafi e Devleso thaj avol o beng, lol o Lafi andaro lengo ilo, te ma pačan thaj te ni aven spasime.

¹³ Nesave manuša si sar than kaj isi bara ke savo pelo o seme. Gova si manuša save šunen thaj len o Lafi radosno, al si sar luluđa saven naj koreno. Zala vreme pačan, a kana avol o vreme tare iskušenjura, tegani prestanin te pačan.

¹⁴ Nesave manuša si sar than maškar e kangre ke savo pelo o seme. Gola si kola manuša save šunen o Lačo Lafi, al o pharipe, o barvalipe thaj o guglipe kale svetoso tasavol len thaj ni den šukar bijandipe.

¹⁵ A nesave manuša si sar šukar phuv pe savo si sejimo o seme. Gola si manuša save šunen o Lafi thaj gova Lafi ičaren ano šukar thaj iskreno ilo, sa dži kaj ni anen šukar bijandipe.”

Paramič tari svetiljka

¹⁶ “Khoni ni phabarol i svetiljka te bi učarola la e čaresa il te bi čuvola talo than e sojimaso. Čuvol la ko than e svetiljkako te šaj kola save den andre, dičhen o svetlo.

¹⁷ Sa so si garado ka avol pučardo thaj so si čerdo garandoj ka ikljol ko dičhipe.

¹⁸ Golese pazin sar šunen. Golese so, kas isi, ka dol pe lese, a kas naj, ka lol pe lestar i kova zala so dol gođi kaj isi le.”

E Isusesi čačukani familija

¹⁹ Avile e Isusesi dej thaj lese phrala thaj naštine tare but manuša te aven dži leste.

²⁰ Thaj khoni vačarda e Isusesi: "Ćiri dej thaj ċire phrala ačhen avri thaj manden te dičhen tut."

²¹ Al vov vačarda lenđe: "Mingri dej thaj mingre phrala si kola save šunen o Lafi e Devleso thaj ičaren le."

O Isus vačarol e balvaljaće te ačhol

²² Jekh đive o Isus phenda pe sikadenđe: "Te nakha ki aver rig e jezerosi." Dije ano čamco thaj đele.

²³ Thaj kana pojdisade, o Isus zasuta. Tegani uštli bari balval, o čamco lija te pherdol paj thaj arakhlje pe ano opasnost.

²⁴ E sikade avile pašo Isus thaj lije te den vika: "Gospode! Gospode! Ka tasiva!"

Vov uštli thaj zapovedisada e balvaljaće thaj e bare pajese te ačhen, thaj von ačhile thaj pale gova khanči ni šundilo.

²⁵ A o Isus pučlja len: "Kaj tumaro pačajipe?"

A e sikade darajle thaj čudisajle, pučindoj jekh averese: "Savo si kava so e balvaljenđe thaj e pajese zapovedil te ačhen thaj von šunen le?"

O Isus ikalol e melale duxura taro manuš

²⁶ Tegani resle paši Gerasinsko phuv savi si ki aver rig tari Galileja.

²⁷ Kana iklilo o Isus taro čamco, avilo paše leste andaro foro jekh manuš ane kaste sesa benga. But vreme sasa nango thaj ni bešlo ano čer, nego bešlo ke limora.

²⁸ Kana dikhlja e Isuse, dija vika thaj pelo ke pe koča angle leste. Andare sa o glaso dija vika: "So mande mandar, Isuse, Čhaveja embare Devleso? Moliv tut, ma muči man!"

²⁹ Golese so o Isus već zapovedisada e bilačhe duxose te ikljol andare kava manuš. Angleder, e manuša phandena le ane sindira thaj aračhena le. Al vov činola e sindira thaj o beng indarola le ani pustinja.

³⁰ O Isus pučlja le: "Sar si ċiro alav?"

Vov phenda: "Legija," golese kaj but benga sesa ane leste.

³¹ Thaj e benga molisade e Isuse te ma bičhalol len ano bezdan.

³² Paše gothar sasa jekh brego kaj sesa pherdo bale save čarona. E benga molisade e Isuse te mučhol len te džan ane gola bale. Thaj o Isus mukhlja len te džan.

³³ Tegani iklile e benga andare kova manuš thaj đele ane bale. Thaj e bale lije te prasten taro brego ano jezero thaj tasile.

³⁴ Kana e manuša save arakhlje e balen, dikhlje so sasa, našle thaj đele te vačaren tare gova ano foro thaj ane gava.

³⁵ Tegani e manuša iklile te dičhen so sasa. Kana avile pašo Isus, arakhlje e manuše kastar iklile e benga, sar bešol urado paše Isusesi pingre thaj si godaver. Thaj von darajle.

³⁶ Kola save gova dikhlje, vačarde averenđe sar o Isus sastarda e manuše ane kaste sesa e benga.

³⁷ Tegani sa e manuša tari Gerasinsko phuv molisade e Isuse te džal lendar, golese kaj but darajle. O Isus dija ano čamco thaj irisajlo palal ani Galileja.

³⁸ O manuš kastar o Isus ikalda e benđen molisada e Isuse te džal lesa, al o Isus bičhalda le pestar vačarindoj:

³⁹ "Tri tut ane čiro čher thaj vačar sa so čerda tuće o Dol." Gija o manuš đelo thaj vačarda maškaro sa o foro so čerda lese o Isus.

O Isus sastarol e džuvlja thaj vazdol e čhejora tare mule

⁴⁰ Kana irisajlo o Isus tari aver rig e jezerosi, e manuša sesa baxtale kana dikhlje le, golese kaj savore ađučarde le.

⁴¹ Thaj dikh, jekh manuš kaso alav sasa Jair, starešina e sinagogako, avilo thaj pelo ke koča Isus thaj molisada le te avol ane lesa čher,

⁴² golese kaj sasa le jekhori čhej tare dešuduj berš thaj voj sasa dži o meripe.

Kana pojdisada o Isus e Jairesa ane lesa čher, čičidije le e manuša.

⁴³ Thaj maškare manuša sasa jekh nasvali džuvli tare rateso thavdipe već dešuduj berš. I džuvli sa piro barvalipe so sasa la, dija ke lekara, al nijekh naštine te sastarol la.

⁴⁴ Voj avili od palal e Isusese thaj dolda le taro teluno kotor taro fostano thaj tare jekh drom ačhilo lako ratvalipe.

⁴⁵ O Isus pučlja: "Ko dolda pe gova pe mande?"

Dži jekh lendar phende kaj naj von, vačarda o Petar [thaj kola save sesa lesa]: "Gospode! But manuša si paše tute thaj čičiden tut [a tu puče: 'Ko dolda pe gova pe mande?']."

⁴⁶ Al o Isus vačarda: "Khoni dolda pe pe mande, golese kaj osetisadem zor kaj iklili mandar."

⁴⁷ Kana dikhlja i džuvli kaj našti garadol, avili darandoj, peli ke pe koča angle leste thaj vačarda angle sa e manuša sose dolda pe pe leste thaj sar tare jekh drom sastili.

⁴⁸ O Isus vačarda laće: "Mingri čhej! Čiro pačajipe sastarda tut. Dža ano mir!"

⁴⁹ Dok o Isus vačarda e džuvljaće, avilo jekh andaro čher e Jaireso, e šorutno e sinagogako, thaj vačarda lese: "Jaire, muli čiri čhej. Ma muči e učitelje."

⁵⁰ Kana šunda gova o Isus, vačarda lese: "Ma dara! Samo pača thaj voj ka uštol."

⁵¹ Kana o Isus avilo ano čher, ni dija khoni te džal andre, sem o Petar, o Jovane thaj o Jakov, e čhejorako dad thaj i dej.

⁵² Savore ruje thaj tugujisade andaro vođi pale late thaj o Isus vačarda: "Ma roven. Ni muli, nego sovol."

⁵³ Al von asaje e Isusese golese kaj džanglje so muli.

⁵⁴ Vov dolda e čhejora taro va thaj dija vika vačarindoj: "Čhejorije, ušti!"

⁵⁵ Tare jekh drom irisajlo lako duxo thaj voj sigate uštili. O Isus naredisada lende te den la te xal.

⁵⁶ Thaj lako dad thaj laći dej sesa začudime. Al vov zapovedisada lende khanikase te ma vačaren so sasa.

9

O Isus bičhalol pe apostoluren

¹ O Isus dija vika e dešuduje apostoluren thaj dija len zor thaj vlast pe sa e benga thaj te sastaren taro nasvalipe.

² Bičhaldal len te propovedin taro Carstvo e Devleso thaj te sastaren e nasvalen.

³ Vačarda lenđe: “Khanči ma len dromese: ni rovli, ni trasta, ni mangro, ni pare thaj te ma avol tumen po duj fostanura.

⁴ Kana džan ane nesavo čher, bešen gothe, dži kaj ni ka džan ane aver than.

⁵ Te ni manglje tumen ane nesavo foro, ikljen gothar thaj tresin o praho tare tumare pingre sar svedočanstvo protiv lenđe.”

⁶ E sikade đele thaj phirde taro gav dži ko gav. Propovedisade o Lačo Lafi thaj sastarde e manušen ke sa e thana.

O Irod si zbunimo kolestar so šunda taro Isus

⁷ Kana o Irod, o vladari e Galilejako, šunda tare sa so sasa, sasa zbunimo golese kaj nesave vačarde kaj o Jovane o Krstitelj uštulo tare mule.

⁸ Thaj avera vačarde kaj ki phuv sikadilo o Ilija, a nesave vačarde kaj uštulo tare mule nesavo proroko taro purano vreme.

⁹ Thaj vačarda o Irod: “E Jovaneso šoro me čindem,. Savo si akana kava kastar gasave čudura šunav?” Thaj manglja te dičhol e Isuse.

O Isus parvarol pobut tare pandž milje murša

¹⁰ Kana irisajle e apostolura, vačarde e Isusesa sa so čerde. O Isus tegani inđarda e sikaden pesa thaj katane đele pašo foro savo akhardol Vitsaida te šaj aven korkore.

¹¹ Al but manuša šunde kaj đelo o Isus, thaj lije te džan pale leste. O Isus primisada len thaj lija te propovedil lenđe taro Carstvo e Devleso thaj sastarda kolen saven trubuja sastipe.

¹² Kana lija o đive te načhol, avile e dešuduj apostolura pašo Isus thaj vačarde: “Mukh e manušen. Nek džan ane pašutne gava thaj ane thana kaj šaj te aračhen khanči xamase thaj kaj šaj te soven, golese kaj sam ko than kaj naj khanči.”

¹³ O Isus vačarda lenđe: “Den len tumen te xan!”

Von vačarde: “Amen isi samo pandž mangre thaj duj mače. Amen li te dža te čina sa kale manušenje te xan?”

¹⁴ Gothe sesa paše pandž milje murša. Tegani o Isus vačarda pe sikadende: “Čhuvan len te bešen ane kupe po pinda džene.”

¹⁵ E sikade čerde gija thaj bešljarde len savoren.

¹⁶ O Isus lija gola pandž mangre thaj gole duje mačhen, dikhlja ano nebo thaj zahvalisada e Devlese. Phaglja e mangre thaj e mačhen thaj dija len ke sikade te den e manušen.

¹⁷ Savore xalje thaj čalile. Pale gova čidije dešuduj korpe kolestar so ačhilo so xalje e manuša.

O Petar dikhlja thaj vačarda kaj si o Isus o Hrist

¹⁸ Jekh đive o Isus molisajlo korkoro thaj lesa sesa lese dešuduj sikade. Vov pučlja len: “So vačaren e manuša, ko sem me?”

¹⁹ E sikade vačarde lese: “Nesave manuša vačaren kaj san o Jovane o Krstitelj, a avera kaj san o Ilija o proroko, a nesave vačaren kaj san jekh tare purane prorokura savo uštulo tare mule.”

²⁰ O Isus pučlja len: “A tumen, so phenen, ko sem me?”

O Petar vačarda: “Tu san o Hrist, bičhaldalo taro Dol.”

O Isus vačarol tare piro meripe

21 O Isus zurale naredisada e sikadenđe te ma vačaren khanikase kaj si vov o Hrist.

22 Thaj phenda: “Me, o Čhavo e manušeso, trubul te avav but mučimo. E starešine, e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon ka čhuden man. Ka avav mudardo, al me trito đive ka uštav tare mule.”

So trubul manuš te ćerol te šaj avol e Isuseso sikado

23 Tegani o Isus savorende vačarda: “Ko mandol te džal pale mande, nek ačhavol korkoro pes thaj nek lol piro krsto svako đive thaj nek džal pale mande.

24 Golese ko mandol piro džuvdipe te aračhol, ka hasarol le, al ko hasarol piro džuvdipe paše mande, ka aračhol le.

25 Savo šukaripe ka avol e manuše ako sa o sveto dobil, al pes hasarol il upropastil pes?

26 Golese, ko ladžal mandar thaj tare mingre lafura, lestar i me, o Čhavo e manušeso, ka ladžav kana ka avav ane mingri slava thaj ani slava mingre Dadesi thaj e svetone melekurendi.

27 Čače vačarav tumenđe, nesave tumendar save sen kate ni ka meren dok ni dičhen o Carstvo e Devleso.”

O Mojsije thaj o Ilija sikadile e Isuseso

28 Kana nakhle ohto đive pale gova, o Isus lija e Petre, e Jovane thaj e Jakove thaj iklilo ko brego te molil pe e Devlese.

29 Kana molisajlo, leso muj ćerdilo averčhande thaj lese šeja ćerdile parne thaj sjajna.

30 Thaj dikh, tari jekh drom iklile duj manuša thaj lije te vačaren e Isusesa. Gola sesa o Mojsije thaj o Ilija.

31 Sikadile ani slava thaj vačarde tare leso meripe savo trubuja te avol ano Jerusalem.

32 O Petar thaj kala so sesa lesa, zasute thaj kana džungadile dikhlje e Isuse ani slava thaj duje manušen sar lesa ačhen.

33 Kana lije o Mojsije thaj o Ilija te crden pe taro Isus, o Petar phenda e Isuseso: “Gospode! Šukar kaj sam kate. Te ćera trin senice: Jekh tuće, jekh e Mojsijase thaj jekh e Ilijase.” Ni džanglja so te vačarol.

34 A dok vov gova vačarda, avilo o oblako savo učarda len. Thaj von, kana učarda len o oblako, darajle.

35 Thaj šunde glaso andare kova oblako vačarindoj: “Kava si mingro manglo čhavo save me birisadem. Le šunen!”

36 Pale gova so šundilo o glaso, e sikade dikhlje samo e Isuse korkore. Thaj von khanči ni vačarde khanikase tare gova so dikhlje.

O Isus ikalol e bilače duxo taro čhavo

37 Thearinto đive kana o Isus thaj lese sikade ulile taro brego, but manuša avile ko Isus.

38 Thaj dikh, tare but manuša akharda le jekh: “Učitelju! Moliv tut, dikh pe mingro čhavo golese kaj si jekhor.”

39 O bilačo duxo dolol le thaj tari jekh drom lol te dol vika thaj čhudol le ane grčura tare savi ikljol i spuma taro leso muj thaj o duxo ni ačhavol le thaj sa malaksil le.

40 “Molisadem ćire sikaden te ikalen e bilače duxo, al von naštine.”

41 O Isus vačarda lenđe: “O, bipačaće thaj rumime potomkura! Vadži kozom trubul te avav tumencar thaj te trpiv tumen? An ćire čhave akari!”

⁴² A dok avola o čhavoro premal leste, o bilačo duxo perada e čhave ki phuv ane grčura thaj lija te tresil le. A o Isus zapovedisada e bilače duxose te ikljol lestar, sastarda e čhave thaj dija le lese dadese.

⁴³ Savore divisajle so dikhlje e Devleso baro zuralipe.

O Isus dujto drom vačarol tare piro meripe

Savore divisajle sa kolese so o Isus ćerola. Tegani o Isus vačarda pe sikadeŋde:

⁴⁴ “Šukar šunen kala lafura: Me, o Čhavo e manušeso, trubul te avav dindo ane vasta e manušende.”

⁴⁵ Al e sikade ni haljarde kala lafura, golese kaj sasa lendar garado te našti haljaren. Thaj darajle te pučen le kale lafese.

E ponizna si embare ane Devlese jakha

⁴⁶ E sikade lije te vačaren maškar pumende ko si lendar embaro.

⁴⁷ Al o Isus džanglja so si ane lenđe ile. Lija e čhavore čhuta le paše peste,

⁴⁸ thaj vačarda lenđe: “Savo primil kale čhavore ane mingro alav, man primil. Thaj ko man primil, primil e Devle savo bičhaldal man. Golese kaj, ko si maškare tumende emcikno, vov si embaro.”

Ko naj protiv tumende, tumencar si

⁴⁹ Tegani vačarda o Jovane e Isuses: “Gospode! Dikhljam jekhe sar ćire alavesa tradol e benđen. Amen vačardam lese te ma ćerol gova, golese kaj ni džal amencar pale tute.”

⁵⁰ Al o Isus vačarda lese: “Mučhen le, golese kaj ko naj protiv tumende, tumencar si.”

E samarijancura ni manglje e Isuse

⁵¹ Kana sesa paše e đivesa te avol o Isus vazdimo ko nebo, zurale odlučisada te džal ano Jerusalem.

⁵² Thaj bičhaldal glasnikuren angle peste thaj von đele thaj dije ano gav ani Samarija te lačharen lese kaj te sovol.

⁵³ Al e manuša ni manglje le gothe, golese kaj džanglje kaj mandol te džal ano Jerusalem.

⁵⁴ Kana dikhlje gova lese sikade o Jakov thaj o Jovane, pučlje e Isuse: “Gospode! Mandě li te phena te uljol i jag taro nebo thaj te phabarol len [sar so gova ćerda o Ilija]?”

⁵⁵ Al o Isus irisajlo thaj dija vika pe lende. [Phenda: “Ni džanen tare savo duxo sen.”

⁵⁶ Golese kaj me, o Čhavo e manušeso, ni aviljem te uništiv e manušengo džuvdipe, nego te spasiv.”] Thaj đele ane aver gav.

O Isus mandol sa te mukha thaj te dža lese dromesa

⁵⁷ Sar đele dromesa, nesavo manuš vačarda e Isuse: “Me ka džav tusa kaj tu dža.”

⁵⁸ Al o Isus phenda lese: “E lisicen isi jazbina thaj e ćirikljen isi gnezdura, al me, o Čhavo e manušeso, naj man kaj mingro šoro te pašljarav.”

⁵⁹ A o Isus avere manušese vačarda: “Phir pale mande.”

A kova manuš phenda: “Gospode! Mukh man angleder te džav te prahov mingre dade.”

⁶⁰ Al o Isus vačarda lese: “Ačhav e mule, nek prahon pe mulen. Al tu dža thaj propovedi taro Carstvo e Devleso.”

⁶¹ A aver manuš vačarda: “Gospode! Me ka džav pale tute, al mukh man te džav te oprostiv man mingre čerutnencar.”

⁶² A o Isus phenda lese: “Kova savo čuvol piro va ko plugo te oril a dičhol palal, naj pogodno pašo Carstvo e Devleso.”

10

O Isus bičhalol eftavardeš thaj duje sikaden

¹ Pale gova odredisada o Gospod avere eftavardeš thaj duje (72) sikaden thaj bičhaldal len po duj te džan angle leste ane sa e forura thaj ane thana kaj manglja te džal.

² O Isus vačarda lende: “O čidipe* si baro a e bučarne si zala. Golese, molin e gospodare taro čidipe te bičhalol e bučarnen ke piro čidipe.

³ Džan! Ak, bičhalav tumen sar terne bakren maškare ruva.

⁴ Ma inđaren kese parencar, ni traste, ni sandale. Thaj dok phiren ma ačhen te vačaren ko drom khanikasa te ma hasaren tumaro vreme.

⁵ Kana ka den ane nesavo čer, angleder vačaren: ‘Mir kale čereste.’

⁶ Te gothe bešlo o manuš savo mandol o mir, tumaro mir ka avol pe lende. Te ni manglja o mir, tumaro mir ka iril pe tumende.

⁷ Kana ka džan ane nesavo čer, ma džan tare gova čer ke aver. Ačhen ke gova čer thaj xan thaj pijen so isi len, golese kaj o bučarno dostojno si pe plataće.

⁸ Kana ka den ane nesavo foro thaj gothe ka primin tumen, xan so anen angle tumende.

⁹ Sastaren e nasvalen save si gothe, thaj vačaren lende: ‘O Carstvo e Devleso avilo paše tumende.’

¹⁰ Al kana ka džan ane nesavo foro thaj ni ka primin tumen gothe, ikljen ke lengo drom thaj vačaren:

¹¹ ‘Thaj o praho tare tumaro foro savo si pe amare pingre, amen kosa, sar svedočanstvo protiv lende. Al te džanen kaj paše avilo tumende o Carstvo e Devleso.’

¹² Vačarav tumende kaj e manušenje tari Sodoma ka avol poloče ko đive e Sudoso, nego e manušenje tare kava foro!”

Kazne e bipokajime forurende

¹³ “Pharo tumende, manušalen taro Horazin! Pharo tumende, manušalen tari Vitsaida! Golese kaj, te bi čerdona ano foro Tir thaj ano foro Sidon e čudura save čerdile tumende, dumutane bi pokajina pe thaj bi bešena urade ano dorikalo čaršafi thaj ano praho.

¹⁴ Al e manušenje taro Tir thaj e manušenje taro Sidon ka avol poloče ko sudo, nego ka avol tumende.

¹⁵ A tumen manušalen taro Kafarnaum! Dži o nebo li ka ušten? Dži o than kaj si e mule ka peren!”

¹⁶ Tegani vačarda o Isus pe sikaden: “Ko tumen šunol, man šunol. Ko tumen čudol, man čudol. Ko čudol man, čudol e Devle savo bičhaldal man.”

O Isus sikavol e sikaden so si emvažno

¹⁷ Kana irisajle kola eftavardeš thaj duj sikade, radosno vačarde e Isusese: “Gospode, e benga pokorisajle amende ke čiro alav.”

* 10,2 gadžikane “žetva”

18 Vov phenda lenđe: “Me dikhljem e Satana sar pelo taro nebo sar munja.

19 Ak, dijem tumen zor te ačhen pe sapa thaj pe škorpije thaj pe sa o vlast e dušmaneso. Khanči ni ka avol tumenđe.

20 Al tumen ma aven radosna paše gova so e duxura pokorin pe tumenđe, nego aven radosna golese so si tumare alava pisime ko lil e Devleso ano nebo.”

Blagoslovime si sa kola save prihvatim e Isuseso lafi

21 Ane gova sato o Isus pherdilo radost ano Sveto Duxo thaj phenda: “Hvaliv tut, Dade, Gospode e neboso thaj e phuvako, so garadan gova tare džangle thaj tare razumna a sikadan gova kolende save si sar čhavore. Va, Dade, golese kaj si gova čiri volja.”

22 Thaj vačarda o Isus kolende so sesa gothe: “Sa mande dija mingro Dad thaj khoni ni džanol ko si o Čhavo, sem o Dad, thaj khoni ni džanol ko si o Dad, sem o Čhavo thaj kola kase o Čhavo mandol te sikavol le.”

23 Pale gova irisajlo pe sikadenđe thaj samo lenđe vačarda: “Blagoslovime si e jakha save dičhen kova so tumen dičhen.

24 Golese kaj, vačarav tumenđe kaj but prorokura thaj carura manglje te dičhen kova so tumen dičhen, al ni dikhlje, thaj manglje te šunen kova so tumen šunen, al ni šunde.”

O Isus sikavol taro džuvdipe bizo meripe

25 Tegani uštulo jekh tare učitelja tare Mojsijaso zakon te iskušil e Isuse thaj pučlja le: “Učitelju! So trubul te čerav te dobiv o džuvdipe bizo meripe?”

26 O Isus phenda lese: “So si pisimo ane Mojsijaso zakon? Sar tu gova haljare?”

27 Vov phenda e Isuseso: “ ‘Mang e Gospod čire Devle sa čire ileša, sa čire dušasa thaj sa čire zorasa thaj sa čire gođasa,’ thaj: ‘Mang čire pašutne sar korkore tut.’ ”

28 O Isus vačarda lese: “Šukar vačardan. Čer gova thaj ka živi!”

29 Al kova učitelji e zakoneso manglja te opravdil pe, pa pučlja e Isuse: “Ko si mingro pašutno?”

30 Pe gova o Isus lija te vačarol kava: “Jekh manuš delo taro Jerusalem ano Jerihon thaj dolde le e čora. Von uljarde lese šeja, marde le, ačhade le opaš mule pašo drom thaj đeje pese.

31 Slučajno gole dromesa nakhlo nesavo svešteniko. Kana dikhlja le, crdija pe lestar ki aver rig thaj nakhlo.

32 Gija i nesavo levito: kana avilo ke gova than thaj dikhlja le thaj nakhlo ki aver rig.

33 Tegani paše leste avilo i nesavo Samarijanco savo delo gole dromesa. Thaj kana dikhlja le, pa pelo lese žal.

34 Avilo, koslja e manušese rane uljesa thaj moljasa thaj pačarda len. Pale gova čhuta le ke piro her thaj inđarda le ani mehana thaj dikhlja pe leste.

35 Theara đive o Samarijanco ikalda duj srebrenjakura, dija ko manuš kasi sasa i mehana thaj phenda lese: ‘Dikh pe leste. Te trošisadan pobut, me ka počinav kana ka iriv man.’ ”

36 Tegani o Isus pučlja: “So de gođi akana? Ko tare kala trin džene sikadilo sar pašutno kole manušese save dolde e čora?”

³⁷ A o učitelji e zakoneso phenda lese: “Kova savo sikada milosrđe.” Tegani o Isus vačarda lese: “Dža thaj i tu ćer gija.”

E Isuseso lafi trubul te avol amende ko angluno than

³⁸ Kana o Isus thaj lese sikade ěele premalo Jerusalam, avile ane jekh gav. Gothe živisada jekh džuvli savi akhardola Marta, thaj voj primisada len ane piro ćher.

³⁹ La sasa phen savi akhardola Marija. Voj bešli paše pingre e Isuses thaj šunda leso sikajipe.

⁴⁰ Al i Marta dikhlja pobut ani bući thaj sar emlaće te kandol e Isuse. Avili pašo Isus thaj pućlja le: “Gospode! Šukar li si kava so mingri phen aćhada man korkora te kandav tut? Vaćar laće te pomožil man.”

⁴¹ O Gospod phenda laće: “Marto, Marto! Sikiri tut thaj trudi tut paše but buća.

⁴² A samo jekh trubul. I Marija ćiri phen birisada kova so si pošukar, thaj gova ni ka lol pe latar.”

11

O Isus sikavol pe sikaden sar te molin pe

¹ Jekh ěive o Isus molisajlo ane jekh than. Kana aćhilo e molitvasa, jekh tare lese sikade vačarda lese: “Gospode, sikav amen te moli amen, sar so o Jovane o Krstitelj sikada pe sikaden.”

² O Isus vačarda leněe: “Kana molin tumen, vaćaren: ‘Dade [amareja ko nebo], te svetil pe ćiro alav!

Te avol ćiro carstvo.
[Te avol ćiro manglipe
ki phuv sar ko nebo.]

³ Xamase so trubul amen de amen svako ěive.

⁴ Oprosti amare grehura, sar so i amen oprosti koleněe so ćeren grehura premal amende! [Thaj ikal amen taro bilaćhipe].’ ”

⁵ Pale gova o Isus vačarda: “Den goěi sar bi avola kana bi khoni tumendar džala ke piro amal ki opaš i rat te rodol mangro lestar vaćarindoj: ‘Amala, de man trin mangre, pa ka iriv tuće.

⁶ Golese kaj avilo ke mande taro drom mingro amal thaj naj so te ćhuvav angle leste.’

⁷ A vov andral te phenol: ‘Aćhav man ko miro! Mingro vudar si phanglo thaj mingre ćhave si mancar ano than e pašljimaso thaj našti uštav te dav tut!’

⁸ Vaćarav tumeněe: te ni uštalo golese kaj si leso amal, ka uštlo te dol le golese so si uporno thaj ka dol le kobor trubul le.

⁹ Golese vaćarav tumeněe: Manden thaj ka dol pe tumeněe! Roden thaj ka araćen! Maren thaj ka putavol tumeněe!

¹⁰ Golese kaj dži jekh savo mandol, dol pe lese; thaj kova savo rodol, araćhol; thaj savo marol, putardol lese.

¹¹ Savo dad tumendar, kana bi o ćhavo rodola [mangro, vov bi dola le bar? Il bi rodola] maće, vov bi dola le sape?

¹² Il te manglja angro, te dol le škorpija?

¹³ Kana tumen, bišukar manuša, džanen šukar buća te den tumare čhaven, kobor pobut tumaro Dad taro nebo ka dol Sveto Duxo kolende save molin le?"

E Isuseso zuralipe avol taro Dol

¹⁴ Jekh drom o Isus tradija e benđe taro manuš savo naštine te vaćarol. Kana iklilo o beng, kova manuš lija te vaćarol thaj e manuša sesa zadivime.

¹⁵ Al nesave lendar vaćarde: "Zorasa e Veelzevulese, e benđende šorutnese, tradol e benđen."

¹⁶ A avera iskušisade e Isuse gija so rodije znako te dičhen dal si bićhald taro Dol.

¹⁷ Al o Isus džanglja so den gođi thaj phenda lenđe: "Dži jekh carstvo savo si ulado, ka properol thaj čher ane savo naj sloga, ka properol.

¹⁸ Gija, te avol o Satana ulado ane peste, sar šaj te aćhol leso carstvo? Me phenav kava golese so vaćaren kaj me tradav e benđen e Veelzevulese zorasa.

¹⁹ Al te me e Veelzevulese zorasa tradav e benđen, save zorasa traden len tumare sikade? Golese von korkore ka dokažin tumenđe kaj sen banđe.

²⁰ Al te me e Devlese zorasa tradav e benđen, onda avilo tumende o Carstvo e Devleso."

O Isus si pozuralo taro beng

²¹ O Isus vaćarda: "Kana o zuralo manuš savo naoružil pe, araćhol piro čher, leso barvalipe si šukar arakhado.

²² Al kana avol pozuralo lestar thaj pobedil le, ka lol sa leso oružje ane savo paćaja thaj ka ulavol pirencar gova so lija tare kova manuš.

²³ Ko naj mancar, protiv mande si thaj ko mancar ni ćidol, vov onda ćhorol."

Araćhen tumen te ma iril pe o bilaćho duxo

²⁴ "Kana o bilaćho duxo ikljol andaro manuš, džal ke šuće phuva te rodol than kaj šaj odmoril pe. Kana ni araćhol gasavo than, vaćarol: 'Ka iriv man ano čher kotar iklijem.'

²⁵ Kana ka iril pe, araćhol gova čher šulado thaj laćhardo andral.

²⁶ Tegani džal thaj araćhol efa avere duxuren, pobilaćhe pestar, thaj katane aven andre thaj bešen gothe. Thaj ko kraj avol e manušese pobilaćhe nego angleder."

Ćaćukano blagoslov

²⁷ Kana gova vaćarda o Isus, jekh džuvli tare manuša dija vika zurale vaćarindoj: "Blagoslovimi i džuvli savi inđarda tut ane piro vodi thaj dija tut ćući!"

²⁸ Al o Isus phenda: "Vadži poblagoslovime si kola save šunen o Lafi e Devleso thaj ćeren le."

E Jonaso znako

²⁹ Sar e manuša lije pobut te ćiden pe, o Isus lija te vaćarol lenđe: "Kaja generacija si bilaćhi. Rodol znako thaj ni ka dol pe aver znako samo o znako savo sasa e prorokose e Jonase.

³⁰ Golese kaj, sar so o Jona sasa znako e manušende save živisade ano foro Niniva, gija i me, o Čhave e manušeso, ka avol znako e manušende tari kaja generacija.

³¹ Ko ðive taro baro sudo e Devleso i carica so angleder vladisada e južnone phuvasa, ka uštol thaj ka osudil e manušen tari kaja generacija, golese kaj avili tare empalune phuva te šunol e Solomonesi mudrost. Al ak, kate si khoni pobaro taro Solomon, a tumen ni manden te šunen le.

³² Ko ðive taro baro sudo e Devleso e manuša so bešle ano purano foro Niniva, ka ušten i ka osudin e manušen tari kaja generacija, golese kaj kajisajle kana o Jona propovedisada lende. Al ak, kate si khoni pobaro taro Jona, a tumen ni pokajisaljen!”

O svetlo thaj i tama ano telo

³³ “Khoni ni phabarol i svetiljka pa te čhuvol la talo garado than il talo čaro, nego čhuvol la ko than e svetiljkako te šaj dičen o svetlost kola so den ano čher.

³⁴ Čiri jakh si sar svetiljka e telose. Ako gija čiri jakh si sasti, sa čiro telo ka avol osvetlimo. Ako si čiri jakh bilači, čiro telo ka avol ani tama.

³⁵ Golese vodi redo gova svetlost ma te avol ane tute i tama.

³⁶ Golese, te si sa čiro telo osvetlimo thaj naj nisavo kotor ani tama, tegani sa čiro džuvdipe ka avol osvetlimo sar kana i svetiljka osvetlil tut pe svetlosa.”

O Isus ukoril e jevrejskone šorutnen

³⁷ Kana o Isus vadži vačarola, jekh tare fariseja akharda le te xal mangro ke leste. O Isus ðelo ke leste thaj bešlo ko astali.

³⁸ Al o farisejo čudisajlo kana dikhlja so o Isus angleder ni thoda pe vasta anglo xape.

³⁹ Tegani lese o Gospod o Isus vačarda: “Čače, tumen e fariseja thoven od avral o tahtaj thaj o čaro, al andral tumen sen pherde pohlepa thaj bilačhipe.

⁴⁰ Bigođaće! Naj li o Dol kova savo čerda e manuše od andral thaj od avral?”

⁴¹ Nego, den so si andral sar milostinja thaj sa ka avol tumende thodo.

⁴² Pharo tumende e farisejende so den dešto kotor tari nana, tari ruta thaj taro sa o povrće, al ni marin te čeren averende kova so si pravedno thaj te manden e Devle. Trubul te den dešto kotor, al ni trubun te ačhaven e povážna buća.

⁴³ Pharo tumende e farisejende! Golese so volin te bešen ke anglune thana ane sinagoge thaj kana dičen tumen e manuša, pherde poštuipe premal tumende, te pozdravin tumen ke trgura.

⁴⁴ Pharo tumende [učiteljuralen tare Mojsijaso zakon thaj farisejonalen, dujemujende]! Tumen sen sar e neprimetna limora pe save e manuša uštaven a ni džanen kaj uštaven len.”

⁴⁵ Tegani phenda e Isusesese nesavo učitelji tare Mojsijaso zakon: “Učitelju, kana kava phene, ladžare i amen!”

⁴⁶ O Isus phenda lese: “Pharo i tumende, učiteljuralen tare Mojsijaso zakon! Golese so čhuden pe manuša pharipe savo si but pharo inðarimase, a ni tumare najesa ni manden te crden te pomožin nekase.

⁴⁷ Pharo tumende! Golese so čeren limora e prorokurende, saven tumare paradada mudarde.

⁴⁸ Golesa sikaven kaj odobrin gova so čerde tumare paradada: von mudarde len, a tumen vazden lende limora.

⁴⁹ Golese o Dol ane leso mudrost vačarda tumendar: 'Ka bičhalav lenđe prorokuren thaj apostoluren. Nesaven lendar ka mudaren, a e dujtonen ka progonin.'

⁵⁰ Golese, e manuša tari kaja generacija ka aven kaznime za ko rat savo thavdija tare sa e prorokura taro čerdipe e svetoso,

⁵¹ taro Aveljeso rat dži e Zaharijaso rat, savo sasa mudardo maškaro žrtveniko thaj o sveto than e Hrameso. Va, phenav tumenđe, ka rodol pe tari tumari generacija.

⁵² Pharo tumenđe učiteljuralen tare Mojsijaso zakon! Golese so garaden o ključo taro džanglipe. Korkore ni den andre, a tumen ni dijen kolen save manglje te den andre."

⁵³ Kana o Isus ikילו gothar, e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja lije ani bari holi te protivin pe thaj te pučen le tare but buća.

⁵⁴ Dikhlje te dolen le ani zamka lese lafurencar.

12

O Isus sikavol te ma ava dujemujenđe

¹ Kana čidije pe but milja manuša, gači kaj lije te uštaven jekh avere. O Isus angleder golestar lija te vačarol pe sikadenđe: "Aračhen tumen taro kvasaco e farisejengo, so si dujemujengo.

² Golese kaj naj garado khanči so ni ka pučardol, thaj naj učardo khanči so ni ka šundol angle savorende.

³ Golese so si vačardo ano mrako, ka šundol ko svetlo. Thaj sa so vačarden čorale ko kan ane phangle sobe, tare krovura ka šundol!"

Ma daran, tumen sen dragocena e Devlese

⁴ "Al vačarav tumenđe, amalalen, ma daran tare kola so šaj mudaren o telo, golestar khanči aver našti čeren tumenđe!

⁵ Ka vačarav tumenđe kastar te daran. Daran taro Dol savo šaj mudarol thaj isi le zor te čhudol ani jag savi ni ačhol. Va, phenav tumenđe, lestar daran!

⁶ Ni li bičindon pandž čiriklja paše duj pare? Thaj ni jekha ni zabistrol o Dol.

⁷ A tumenđe i tumare bala ko šoro si đinde. Golese ma daran! Tumen sen povredna tare pherdo čiriklja."

Trubul te priznaji e Isuse angle manuša

⁸ "Gija vačarav tumenđe: Dži jekh ko anglo manuša priznajil kaj pripadil mande, le i me, o Čhavo e manušeso, ka priznajiv angle melekura.

⁹ Al ko man čhudol angle manuša, lestar i me ka odrekniv man angle Devlese melekura.

¹⁰ Dži jekh ko vačarol nesavo lafi protiv mande, protiv o Čhavo e manušeso, lese ka avol oprostimo. Al kova ko vačarol bilače taro Sveto Duxo, lese ni ka avol oprostimo.

¹¹ Kana ka anen tumen anglo sudo ke sinagoge thaj angle šorutne thaj anglo vlast, ma daran sar ka branin tumen thaj so ka vačaren.

¹² Golese kaj o Sveto Duxo ka sikavol tumen ane gova sato so trubul te vačaren."

Paramič taro barvalo bigođako manuš

13 Tegani vačarda khoni tare manuša e Isusese: “Učitelju, vačar mingre phralese te ulavol mancar kova so ačhada amende amaro dad.”

14 O Isus phenda lese: “Manušeja, ko man čuta sudija il delioc pe tumende?”

15 Thaj vačarda savorende o Isus: “Dičhen thaj aračhen tumen tari pohlepa! I sa gači barvalipe te avol manuše, lesa džuvdipe ni avol golestar so isi le.”

16 Pale gova o Isus vačarda lenđe kava paramič: “Nesave barvale manušesi phuv bijanda but bijandipe.

17 Dija gođi ane peste vačarindoj: ‘So ka ćerav? Naj ane soste te ćidav e milajeso ćidipe.’

18 Thaj vačarda: ‘Kava ka ćerav! Ka peravav mingre thana taro điv thaj ka ćerav len pobare thaj gothe ka ćidav mingro điv thaj sa so isi man.

19 Tegani ka vačarav korkoro mande: Isi tut baro barvalipe bute beršende. Ka odmori tut, ka xa, ka pije thaj ka veseli tut!’

20 Al o Dol lese vačarda: ‘Bigođaleja! Vadži kaja rat ka lol pe ćiri duša tutar. Thaj kase ka ačhol sa gova so steknisadan?’

21 Gija si kolesa savo ćidol pese barvalipe ki phuv, a ni ćidol barvalipe savo si šukar ane Devlese jakha.”

Ma daran khančese

22 Tegani o Isus pe sikadende phenda: “Golese vačarav tumende: Ma daran za ko tumaro džuvdipe dal ka avol tumen so te xan, ni tumare telose so ka uraven!

23 Golese kaj si o džuvdipe pobut taro xape thaj tumaro telo pobut taro urajipe.

24 Dičhen e gavranuren! Sar ni sejin, ni ćiden, naj len ni podrumo ni kaj čhuren o điv, thaj o Dol parvarol len Kozom sen tumen povredna tare ćiriklja?

25 A šaj li khoni tumendar golesa so brinil pe te baravol piro džuvdipe paše jekh đive?

26 Kana našti ni gova zala te ćeren, sose brinin tumen za ko sa aver?

27 Dičhen e luluđa ki livada sar baron! Ni ćeren bući, ni suven pese šeja, a me vačarav tumende kaj ni o caro o Solomon ane pe barvale šeja naj sasa urado sar jekh lendar.

28 Te o Dol e čara gija uravol ko polje, savi si ađive thaj theara čhudol pe ani jag, dal ni ka brinil pe tumende vadži pobut? Sose gači zala pačan?

29 Golese, ma brinin tumen, isi li tumen so te xan il so te pijen. Ma daran!

30 Gija ćeren ke kava sveto e manuša save ni džanen e Devlese. Tumaro Dad ano nebo džanol kaj sa gova trubul tumende.

31 Nego roden o Carstvo e Devleso thaj aver ka dodol pe tumende.

32 Ma daran, mingre cikne bakre! Tumaro Dad manglja te dol tumen te aven ano Carstvo.

33 Bičinen so isi tumen thaj den e čororende! Ćeren tumende traste za ke pare save ni phuravon thaj barvalipe ko nebo savo ni ka ciknjol. Khoni našti te avol odori te čorol tumaro barvalipe thaj ni jekh moljco ni ka xal le.

34 Golese, kaj si tumaro barvalipe, gothe ka avol i tumaro ilo.”

Aven džungade kana ka avol o Gospod

35 O Isus vačarda lende: "Aven spremna thaj urade za ki bući thaj tumare svetiljke te aven phabarde,

36 sar manuša save adučaren pe gospodare savo iril pe taro abav, te aven spremna te putren lese kana resol thaj marol ko vudar.

37 E kandine save si spremna thaj adučaren pe gospodare te iril pe, ka aven blagoslovime. Čače vačarav tumende, o gospodari korkoro ka uravol pe sar kandino thaj ka phenol lende te bešen thaj ka avol te kandol len thaj ka dol len te xan.

38 O gospodari šaj ka avol ki opaš i rat il anglo uštipe taro sojipe.* Blagoslovime si e kandine save adučaren.

39 A kava džanen: kana bi džanola o čerutno ke savo sato ka avol o čor, ne bi dola te avol leso čher phago.

40 Thaj tumen aven spremna, golese so me, o Čhavo e manušeso, ka avav kana ni ka den gođi ane savo sato."

41 A o Petar pučlja e Isuse: "Gospode! Vačare li amende e sikadende kaja paramič, il savorende?"

42 A o Isus vačarda lese: "Savo si devlikano thaj džanglo kandino kas leso gospodari ka čhuvol upreder pe čherese kandine te dol len te xan ko vreme?"

43 Blagoslovimo si gova kandino kas o gospodari kana avol aračhol le sar čerol gijate!

44 Čače vačarav tumende, o gospodari pe sa piro barvalipe ka čhuvol e kandino.

45 Ako vačarol o kandino ane po ilo: 'O gospodari ni ka avol sigate' thaj lol te marol avere kandinen thaj e sluškinjen thaj xal em pijol thaj matol.

46 O gospodari ka avol ano đive kana vov ni adučarol thaj ano sato kana ni dol gođi, ka činol e kandino ke kotora thaj ka čhuvol le maškar kola save ni pačan ano Dol.

47 A kova kandino savo džanglja so leso gospodari mandol thaj naj spremno thaj ni čerda pale leso manglipe ka avol but mardo.

48 A okova kandino savo ni džanglja e gospodaresi volja, a čerda khanči sose ka avol mardo, ka marol pe zala. Kase dija pe but, but ka rodol pe lestar. Kase poverimo but, po but ka rodol pe lestar."

E Isuseso vačaripe ka anol maškare manuša ulaipe

49 Thaj o Isus vačarda: "Me aviljem te čhudav i jag[†] e sudosi ki phuv. O, sar bi mangava te avol već phabardi!

50 Al me trubul te krstima[‡] mučimasa thaj but mande pharo sa dok ni čerdol gova!

51 Dal den gođi kaj me aviljem te anav mir ki phuv? Na, me aviljem te anav ulaipe maškare manuša.

52 Golese od akana ka aven ulade e pandž čerutne: trin manuša ka aven ke mingri rig, a duj ka aven protiv gola trin.

53 Ka uštol o dad protiv o čhavo thaj o čhavo protiv o dad, i dej protiv i čhej thaj i čhej protiv i dej, i sasuj protiv i bori thaj i bori protiv piri sasuj."

* **12,38** Ano original ačhol: "dujto aračhipe (straža), thaj ko trito aračhipe." † **12,49** Me aviljem te čhudav i jag šaj te značil: 1. O Isus avilo te sudil e manušen, il 2. O Isus avilo te pročistil e vernikuren, il 3. O Isus avilo te čerol podela maškar e manuša. ‡ **12,50** krstima Kate o "krstipe" odnosil pe okova so o Isus trubul te trpil. Sar o paj so učharol manuše kana krstil pe, gija e Isuse ka učharen e muke.

O Isus vačarol e manušenđe te spremin pe paše kova so ka avol

⁵⁴ Thaj o Isus vačarda e manušenđe: “Kana dičhen kaj e kale oblakura čiden pe nakaro zapad tumen phenen: ‘Ka dolpese bršnd’, i gija avol.

⁵⁵ Kana dičhen taro jug phurdol, vačaren: ‘Ka avol tatipe’ thaj gija avol.

⁵⁶ Dujemujenđe!§ O muj e phuvako thaj neboso pindžaren, a sar ni pindžaren akala znakura so ćerdon akana?*

⁵⁷ Tumen korkore trubul te džanen so si šukar!

⁵⁸ Te khoni tužil tumen zbog o dugo savo ni irisaden thaj inđarol tumen ko sudo, odrumal miri tut lesa, te ma vucil tut ko sudo, golese so o sudija šaj osudil tut thaj te dol tut ke piro manuš te phandol tut ano phanglipe.

⁵⁹ A ako phandol tut vačarav tuće: Ni ka iklje gothar dok ni počine dži i paluni para.†”

13

Savore mora te iri amen e Devlese

¹ Ane gova vreme odori sesa nesave save phenđe e Isusesse tare Galilejcura savengo rat o Pilat mešisada lenđe kurbanurencar.

² O Isus phenda lenđe: “Tumen li den gođi kaj gola Galilejcura so sesa mudarde si pogrešna tare avera Galilejcura?

³ Na! Phenav tumenđe, al ako ni irin tumen tare grehura, sa tumen gija ka meren.

⁴ Il, so si kole dešohtonecar (18) pe kaste pelo o toranj ano Siloam thaj mudarda len? Tumen li den gođi kaj von sesa po grešna tare sa avera manuša so bešen ano Jerusalem?

⁵ Na! Phenav tumenđe, al ako ni irin tumen tare grehura, sa tumen gija ka meren.”

Paramič tari smokva savi našti bijanol

⁶ O Isus vačarda lenđe kaja paramič: “Jekhe manuše sasa smokva sadime ano vinograd. Kana avilo te dičhol dal anda bijandipe, ni arakhlja pe late khanči.

⁷ Tegani vačarda e manušese savo ćerda bući ko vinograd: ‘Ak, trito berš sar avav te rodav bijandipe pi kaja smokva, al ni arakhav khanči. Čhin la! Sose te šučarol i phuv?’

⁸ Kova manuš lese phenda: ‘Gospodarona! Ačhav la vadži kava berš te hunav paše late thaj te čhudav laće gunoj.

⁹ Šaj ka bijanol aver berš. Te na, ka čhine la.’ ”

O Isus sastarol ko savato

¹⁰ Kana o Isus sikavola ani jekh sinagoga ko savato

¹¹ sasa gothe jekh džuvli savi sasa bandardi dumesa taro bilačo duxo thaj sasa nasvali dešohto berš thaj naštine te ispravil pe.

¹² Kana o Isus dikhlja la, dija la vika thaj phenda laće: “Džuvlije! Oslobodimi san tare ćiro nasvalipe!”

§ **12,56** Dujemujenđe Gola manuša sesa džangle te pindžaren e znakura kaj avol o bršnd il o tato vreme. Al odbisade te priznajin kaj e Isusesse ćudura sesa znakura save sikaven kaj si vov kova save o Dol bičhalda te spasil o sveto. * **12,56** Avere lafurencar: “Trubul te džanen o značenje so o Dol ćerda kroz mande kala đivesa!” † **12,59** O Isus vačarda e manušenđe kaja paramič te upozoril len kaj trubul te mirin pe e Devlesa angleder nego so avol o vreme te osudil len.

13 Čhuta pe late pe vasta, thaj voj sigate ispravisa jli thaj hvalisada e Devle.

14 Tegani o starešina tari sinagoga but holajlo sose o Isus sastarda ko savato thaj vačarda e manušenđe: "Isi šov đive ano kurko ke save šaj čerol pe buči! Aven ke gola đive te sastardon, a na ko savato!"

15 O Gospod o Isus tegani phenda lenđe: "Dujemujenđe! Tumen li ni putren tumare guruve il e here tari jasla thaj ni indaren le te pijol paj?"

16 A kala čheja tare Avraamesi kuštik sava o Satana phanglja ak dešohto berš, sose te na putrol pe ko savato?"

17 Kana kava šunde, ladžajle savore save sesa protiv leste, al sa avere manusa sesa baxtale paše sa e šukar buča so o Isus čerda.

E Devleso carstvo si sar cikno seme savo barol

18 Tegani o Isus vačarda: "Savo si o Carstvo e Devleso? Thaj sosa te uporediv le?"

19 Vov si sar seme e gorušicako, savo lol o manuš thaj čhudol le ane piro vrt. Vov barol thaj čerdol baro kaš thaj e čiriklja aven thaj čeren pese gnezdura ane lese raja."

E Devleso carstvo si sar humer savo uštol

20 Thaj palem o Isus vačarda: "Savo si o Carstvo e Devleso? Thaj sosa te uporediv le?"

21 Vov si sar kvasaco savo i džuvli dospil ani bari vangla aresa*, sa dži kaj ni šukljol."

Kola save si palal ka aven anglal

22 Dok o Isus phirda pe dromesa ano Jerusalem, nakhlo maškare forura thaj maškare gava thaj sikavola e manušen.

23 Khoni pučlja le: "Gospode, dal samo zala ka aven spasime?"

O Isus phenda lenđe:

24 "Trudin tumen te den ko tesno vudar e neboso, golese kaj but džene, vačarav tumenđe, ka manden te den, al ni ka šaj.

25 Kana o čherutno uštol thaj phandol e vudara tare piro čher, ka avol tumenđe but kasno. Tegani ka ačhen avral, ka čalaven ko vudar thaj ka den vika: 'Gospode! Putar amende e vudara!' Al vov ka vačarol tumenđe: 'Ni pindžarav tumen katar sen.'

26 Tegani ka vačaren: 'Amen xaljam thaj piljam tusa thaj pe amare droma sikadan!'

27 Al vov ka phenol: 'Vačarav tumenđe: Ni pindžarav tumen katar sen. Crden tumen mandar save bilačipe čeren!'

28 Gothe ka roven thaj ka škripin dandencar, kana ka dičhen e Avraame, e Isaako thaj e Jakove thaj sa e prorokuren ano Carstvo e Devleso, a tumen ka aven ikalde avral.

29 But džene ka aven taro istok thaj taro zapad, taro sever thaj taro jug thaj ka bešen pašo astali ano Carstvo e Devleso.

30 Thaj dikh, kola so si akana anglal odori ka aven empalal, a kola save si empalal odori ka aven emanglal."

O Isus rovol e Jerusalimese

31 Ane gova đive avile nesave fariseja te phenen e Isusese: "Iklji thaj dža akatar, golese so o caro o Irod mandol te mudarol tut!"

* 13,21 Ano original ačhol: "trin mere" (otprilike 40 kile aro).

³² O Isus phenda lenđe: “Džan thaj vačaren gole lisicaće: ‘Ak, ikalav e benden thaj sastarav ađive thaj theara, a trito đive ka završiv.’

³³ Al ađive, theara thaj prektheara trubul te džav mingre dromesa, golese kaj o proroko našti mudardol avral taro Jerusalim.

³⁴ Jeruslime, Jeruslime, tu savo mudare e prorokuren thaj čhude bara pe kola saven bičhalda o Dol tuće! Kozom droma mangljem te čidav čire čhavoren sar i khanji pe pujoren tale pe phaka, al ni mangljen!

³⁵ Ak, tumaro čher ka avol pusto. A me vačarav tumenđe: Ni ka dičhen man sa dok ni vačaren: ‘Blagoslovimo si kova savo avol ano alav e Gospodeso.’”

14

O Isus sastarol ko savato

¹ Ke jekh savato o Isus đelo ko jekh šorutno e farisejengo te xal mangro ke leste thaj savore so sesa gothe dikhlje ane leste so ka čerol.

² Thaj dikh, avilo nesavo manuš anglo Isus savo sasa nasvalo taro nasvalipe e pajeso.

³ Thaj o Isus pučlja e učiteljuren tare Mojsijaso zakon thaj e farisejen: “Premale Mojsijaso zakon, šaj li te sastara ko savato il našti?”

⁴ Al von khanči ni vačarde. Tegani o Isus dolda e nasvale manuše, sastarda le thaj phenda lese kaj šaj džal.

⁵ Pale gova lenđe vačarda: “So den gođi? Te perol čiro čhavo il čiro guruv ano bunari, ni li ka ikale le sigate ano savatno đive?”

⁶ Thaj ni sasa len so te phenen ke lese lafura.

O Isus sikavol taro poniznost

⁷ Kana o Isus dikhlja sar e manuša save avile te xan, roden pese šukar thana kaj te bešen anglal, vačarda lenđe kaja paramič:

⁸ “Kana akharen tumen ko abav, ma bešen ke lače anglune thana. So ako si akhardo pobaro manuš tutar?”

⁹ Tegani kova manuš so akharda tut ka avol thaj ka vačarol tuće: ‘De gova than kalese.’ Tegani ka ladžare tut thaj ka crde tut te beše ko emposlednjo than savo ačhilo.

¹⁰ Nego, kana khoni akharol tut ko abav, dža thaj beš ko poslednjo than. Tegani ka avol kova so akharda tut, thaj ka vačarol tuće: ‘Amala! Arakhljam tuće pošukar than.’ Tegani ka aven tusa ko baripe kola save bešen tusa ko astali.

¹¹ Golese so, ko pes vazdol, ka avol ponizimo, thaj ko pes ponizil, ka avol vazdimo.”

¹² Pale gova o Isus vačarda kolese so akharda le: “Kana de xamase il večera, ma akhar čire amalen ni čire phralen, ni čire familija, ni čire barvale pašutnen, golese so i von tut ka akharen ko xape thaj gija irin tuće.

¹³ Gija kana čere gozba akhar e čororen, e banden, e sakaten thaj e koren.

¹⁴ Tegani ka ave blagoslovimo, golese kaj naj len sar te nagradin tut. Al o Dol ka nagradil tut kana ka vazdol e pravednikuren taro meripe.”

Paramič tari bari gozba

¹⁵ Kana kava šunda jekh tare manuša savo bešlo pašo astali, vačarda e Isusese: “Blagoslovimo si kova savo ka xal mangro ano Carstvo e Devleso!”

16 Al o Isus phenda lese: "Jekh manuŝ ćerda bari gozba thaj akharda bute manuŝen.

17 Kana sasa o vreme e xamaso, bičhalda pe kandino te vaćarol e akhardende: 'Sa si postavimo ko astali. Aven!'

18 Al savore lije te vaćaren kaj naŝti te aven. Jekh vaćarda lese: 'Ćindem njiva thaj džav te dikhav savi si. Moliv tut, vaćar e gospodarese kaj golese naŝti te avav.'

19 Aver phenda: 'Ćindem deŝ guruven thaj džav te probiv len sar orin. Moliv tut, vaćar e gospodarese kaj golese naŝti avav.'

20 Trito vaćarda: 'Andem mande romnja. Golese naŝti avav.'

21 Thaj avilo o kandino thaj phenda pe gospodarese so phende lese. Tegani o gospodari holajlo thaj vaćarda pe kandinese: 'Dža sigate ke droma e forose thaj an akari e ćororen, e bańden, e sakaten thaj e koren!'

22 Kana gova ćerda, vaćarda o kandino pe gospodarese: 'Ćerdem sar so vaćardan, al isi vadži thana.'

23 O gospodari vaćarda e kandinese: 'Iklji ke droma thaj pale ograde thaj ćhuv kolen so aćhen gothe, te aven te pherdol o ćher.

24 Golese vaćarav tumende kaj nijekh kole anglunendar kas akhardem ni ka xal tari gozba.' "

So trubul te ćere te ave e Isuseso sikado

25 Āele e Isusesa but manuŝa. Vov irisajlo thaj vaćarda lende:

26 "Te khoni mandol te avol mingro sikado, trubul te mandol pobut man, nego pe dade thaj pe da, pe romnja thaj pe ćhaven, pe phralen thaj pe phejen, pobut, nego ćak i piro džuvdipe. Savo ni ćerol gija, naŝti avol mingro sikado.

27 Golese kaj, ko mandol te avol mingro sikado, mora te inćarol piro krsto thaj te džal pale mande.

28 Te khoni tumendar mandol te ćerol kula, na li angleder ka Āinol kozom ka trubul lese thaj ka dićhol ŝaj li te zavrŝil la?

29 Te ćerda samo o temelji thaj te ni aćhilo le pare te zavrŝil la, savore save ka dićen gova ka maren muj lesa

30 vaćarindoj: 'Kava manuŝ lija te ćerol i kula thaj naŝtine zavrŝil la.'

31 Il savo caro kana džal te marol pe avere carosa, angleder golestar ni beŝol te dićhol dal ka ŝaj pe deŝe miljencar te marol pe kolesa so inćarol pesa biŝ milje?

32 Te naŝti, bićhalol manuŝen, dok si kova aver caro dur thaj molil le te mirin pe.

33 Gija akana khoni tumendar savo ni mućhol sa so isi le, naŝti avol mingro sikado."

E Isuseso sikade si sar lon

34 Tegani o Isus vaćarda: "O lon si ŝukar. Al kana hasarol piro londipe, sosa ka londarol pe?

35 Naj laćho ni e phuvaće, ni gunojese, gijate o lon ćhudol pe avral. Kas isi kana te ŝunol, nek ŝunol!"

15

Paramiĉ tari hasardi bakri

1 Paŝo Isus ćidiye pe pherdo carincura thaj but greŝnikura te ŝunen so sikavol.

² Al e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijas zakon vaćarena maškar peste: "Kava primil e grešnikuren thaj xal lençar."

³ Golese o Isus lenđe vaćarda kaja paramič:

⁴ "Te khanika tumendar isi šel bakre thaj jekh lendar hasardol, so ka ćerol? Ka aćhavol e enjavardeš thaj enja ki pustinja* thaj ka džal te rodol gola jekha so hasajli sa dok ni araćhol la.

⁵ Thaj kana araćhol la, ćhuvol la radosno ke piro piko.

⁶ Kana avol ćhere, dol vika pe amalen thaj e pašutnen vaćarindoj: 'Radujin tumen mançar! Arakhljem mingra hasarde bakra!'

⁷ Vaćarav tumenđe kaj ano nebo ka avol pobaro radost pašo jekh grešniko savo iril pe tare pe grehura nego paše enjavardeš thaj enja pravedna savenđe ni trubul pokajipe."

Paramič tari srebrno parava

⁸ O Isus vaćarda thaj kava: "Il, te nesavi džuvli isi la deš srebrenjakura thaj hasarol jekh, so ka ćerol? Ka phabarol i svetiljka thaj ka šulavol o ćher thaj ka rodol šukar sa dok ni araćhol la?"

⁹ Thaj kana araćhol la, akharol pe amalinjen thaj e pašutnen thaj phenol lenđe: 'Radujin tumen mançar! Me arakhljem o srebrenjako so hasardem!'

¹⁰ Gija, vaćarav tumenđe kaj maškare melekura e Devlese ka avol pobaro radost pašo jekh grešniko savo iril pe tare pe grehura."

Paramič taro hasardo ćhavo

¹¹ Thaj o Isus vaćarda: "Jekhe manuše sesa duj ćhave.

¹² O ciknjeder vaćarda e dadese: 'Dade! De man kotor taro barvalipe so preperol manđe.' Thaj o dad ulada lenđe o barvalipe.

¹³ Pale nesavo đive, ćidija o ciknjeder ćhavo sa piro, đelo ani durutni phuv, odori xalja sa o barvalipe thaj živisada dilikane.

¹⁴ Kana xalja sa e pare, sasa but baro bokhalipe ane goja phuv thaj ni sasa le so te xal.

¹⁵ Golese đelo ki jekh manuš te ćerol bući. Gova manuš bićhaldala le ane piro polje te araćhol e balen.

¹⁶ O ćhavo sasa gija bokhalo kaj bi xala i gova so† xan e bale, al khoni ni dija le ni gova.

¹⁷ Tegani avilo ane peste thaj vaćarda: 'Kobor e bućarne ke mingro dad isi len so te xan, a me kate merav bokhalo!'

¹⁸ Ka džav ke mingro dad thaj ka vaćarav lese: "Dade, grešisadem anglo Dol thaj angle tute.

¹⁹ Naj sem vadži dostojno te akhardivav ćiro ćhavo. Le man sar jekhe tare ćire bućarne."'

²⁰ Tegani uštilo thaj đelo ke piro dad. A kana sasa vadži dur, dikhlja le lesa dad thaj pelo lese žal. Prastija ke leste, zagrlisada le thaj ćumidija le.

²¹ Tegani o ćhavo vaćarda lese: 'Dade, grešisadem anglo Dol thaj angle tute! Naj sem vadži dostojno te akhardivav ćiro ćhavo.'

²² Al o dad phenda pe kandinenđe: 'Sig! Ikalen emlačho fostano thaj uraven le! Ćhuvon lese angrustik ko va thaj sandale ke pingre!'

* **15,4** ka aćhavol e enjavardeš thaj enja ki pustinja Gova verovatno sasa pašnjako ke savo xalje ćar. A paše sesa verovatno i avera ćobanura save dikhlje pe gola bakre. † **15,16** gova so Ano original vaćarol: "Ijuske tare mahune", gova sesa ljuske tare mahune save baron ko kaš tari rogaća.

²³ Anen e terne thule guruve thaj čhinen le, te xa thaj te raduji amen,
²⁴ golese kaj mingro čhavo sasa mulo thaj džuvdilo; sasa hasardo thaj arakhadilo! Thaj lije te radujin pe.

²⁵ O phureder čhavo sasa ano polje. Kana avilo pašo čher, šunda čhelipe thaj bašalipe.

²⁶ Tegani dija vika jekhe kandino thaj pučlja le: 'So si gova?'

²⁷ Vov phenda lese: 'Ćiro phral avilo. Ćiro dad čhinda e terne thule guruve, golese so dikhlja le džuvde thaj saste.'

²⁸ Tegani o phureder phral holajlo thaj ni manglja te avol andre. Al iknilo leso dad thaj molisada le te dol ano čher.

²⁹ Al vov vačarda pe dadese: 'Ak, kandav tut sar robo gaći berša thaj nikad ni phagljem Ćiro lafi. Thaj mande ni jekh drom ni dijan ni buzore te radujiv man mingre amalencar.'

³⁰ Al kana avilo Ćiro čhavo savo Ćiro barvalipe čhorda e bludnicencar, čhingan lese terne thule guruve.'

³¹ A o dad phenda lese: 'Mingro čhavo! Tu san uvek mancar thaj sa so si mingro, si Ćiro.'

³² Al trubul te raduji amen thaj te ava baxtalo, golese kaj Ćiro phral sasa mulo thaj džuvdilo; sasa hasardo thaj arakhadilo.' "

16

Kola save si verna ane cikne buća ka aven nagradime

¹ O Isus vačarda pe sikadenđe kaja paramič: "Jekhe barvale manuše sasa jekh upravitelji savo vodila leso barvalipe. Le tužisade kaj xalja leso barvalipe.

² Golese o barvalo akharda le thaj vačarda lese: 'So šunav kava tutar? Sikav mande o đinipe tare Ćiri bući pe mingro barvalipe, golese kaj našti vadži pe mingro barvalipe te ave upravitelji.'

³ Tegani o upravitelji vačarda ane peste: 'So ka ćerav? O barvalo gospodari mingro ka lol mandar i bući. Naj man zuralipe te hunav thaj ladžav te mangav.'

⁴ Džanav so ka ćerav, te primin man savore ane pe čhera kana ka ačhav bizi bući.'

⁵ Thaj dija vika sa kolen save sesa lese gospodarese dužna thaj pučlja e prvone: 'Kobor duguji mingre gospodarese?'

⁶ Vov phenda: 'Šel bačve* taro maslinsko ulje.'

Tegani o upravitelji vačarda lese: 'Le Ćiro lil, beš thaj sigate pisi pinda.'

⁷ Pale gova pučlja e dujtone: 'A tu, kobor duguji?'

Vov phenda: 'Šel mere điv.† Thaj vačarda lese: 'Le Ćiro lil thaj pisi ohtovardeš.'

⁸ Tegani o barvalo gospodari hvalisada pe bičačutne upravitelje, kobor si džangle so gija ćerda. Čače, e manuša tare kava sveto po snalažljivo postupin premal kola save si slična lenđe thaj si po džangle, nego e manuša e svetlose.

⁹ Thaj me vačarav tumenđe: so isi tumen barvalipe kale svetoso, upotrebin le te ćeren tumenđe amalen. Kana ni ka avol tumenđe

* **16,6** Šel bačve Ano original ačhol: "Šel bate". Kava sasa sar 3 000 litre. † **16,7** Šel mere Ano original ačhol: "Šel korova". Kava sasa sar 20 000 kila.

više korisno o barvalipe kale svetoso, ka aven primime ane čhera sa e đivesende ano nebo.

¹⁰ Ko si verno ane cikne buća, vov ka avol verno i ane pobare buća; thaj ko naj verno ane cikne buća, vov ni ka avol verno ni ane pobare buća.

¹¹ Gijate te naj sen verna ano barvalipe kale svetoso, ko ka dol tumen čačkano barvalipe?

¹² Te naj sen verna ane avereso barvalipe, ko ka dol tumen tumaro?

¹³ Nijekh kandino našti kandol tari jekh drom duje gospodaren. Il jekhe ka mrzi, a dujtone ka mande; il jekhe ka šune, a e dujtone ni ka šune. Našti kandem thaj e Devle thaj o barvalipe.”

¹⁴ Sa kava šunde i e fariseja, save sesa pohlepna parende, thaj marde muj e Isusesa.

¹⁵ O Isus phenda lende: “Tumen čeren tumen pravedna angle manuša, al o Dol džanol tumare ile. So si vredno ane manušende jakha, si gadno ane Devlese jakha.”

E Devleso zakon vadži važil

¹⁶ Tegani o Isus vačarda: “E Mojsijaso zakon thaj e lila save pisisade e prorokura, sikljona sa dži kaj o Jovane o Krstitelj ni avilo. Od tegani propovedil pe o Lačo Lafi taro Carstvo e Devleso thaj savore den zor te džan ane leste.

¹⁷ Al gova ni značil kaj o Zakon više ni vredil, golese so poloče si te načnen o nebo thaj i phuv, nego jekh slovo andaro Zakon te perol.

¹⁸ Dži jekh savo mučhol pe romnja thaj lol avera, preljuba čerol; thaj savo lol džuvlja sava lako rom mukhlja, preljuba čerol.”

O barvalo thaj o Lazar

¹⁹ O Isus vačarda vadži jekh paramič: “Sasa jekh barvalo manuš. Sasa urado ane barvale šeja thaj živisada ano barvalipe, but xalja thaj pilja svako đive.

²⁰ Angle leso vudar pašljola jekh phumbalo – sasa le but čirura thaj čoro, saveso alav sasa Lazar.

²¹ Vov čeznila te čaljol e troškendar so perena tare barvaleso astali. Čak thaj e džukle avena thaj čarena lese phumba.

²² Kana mulo o čoro, e melekura inđarde le ani angali e Avraamese. Thaj posle i o barvalo mulo thaj prahosade le.

²³ Ano than kaj si e mule, ane bare muke, o barvalo vazdija pe jakha thaj odural dikhlja e Lazare ani angali e Avraamese.

²⁴ Thaj dija vika: ‘Dade Avraame! Smilui tut pe mande thaj bičhal e Lazare te čuvol piro naj ano paj, te šudarol mingri čhib, golese kaj sem but mučimo ane kaja jag.’

²⁵ Al o Avraam phenda: ‘Čhaveja! De tut gođi kaj ane čiro džuvdipe sasa tut sa šukar, a e Lazare sa bilačhipe. Akana lese kate šukar, a tu muči tut.

²⁶ Thaj prekale sa gova maškare amende si bari provalija. Kola save manden te načnen katar odori tumende, našti; ni gothar amende te načnen.’

²⁷ Tegani vačarda o barvalo manuš: ‘Moliv tut, dade Avraame, te bičhale e Lazare ano čher mingre dadeso.

²⁸ Golese kaj isi man pandž phrala. Nek vačarol lende te ne bi i von avena ke kava than e mučimaso.’

29 O Avraam phenda lese: 'Len isi e Mojsijaso zakon thaj e lila save pisisade e prorokura. Len nek šunen.'

30 Al o barvalo vačarda lese: 'Na, dade Avraame! Te avilo lende khoni tare mule, ka pokajin pe.'

31 O Avraam phenda lese: 'Te ni šunde e Mojsija thaj e prorokuren, ni ka šunen ni te uštilo khoni tare mule.' "

17

O Isus vačarol taro oprostipe thaj taro kandipe

1 O Isus vačarda pe sikadenđe: "O iskušenje mora te avol, al pharo kolese prekal kaste avol o iskušenje.

2 Pošukar ka avol lese te phanden baro bar tari vodenica ke lesi kor thaj te čhuden le ano more, nego te inđarol ano greh jekhe tare kala cikne.

3 Aračhen tumen! Te grešisada čiro pačavno phral il phen, vačar lende kaj gova naj šukar. A te pokajisajlo, oprostise!

4 Thaj te ehta droma ko đive grešisada premal tute thaj ehta droma avilo tute vačarindoj: 'Kajiv man,' oprostise le."

5 E apostolura vačarde e Gospodese: "De amen po but pačajipe."

6 O Gospod vačarda: "Kana bi avola tumen pačajipe gači cikno sar e gorušicako seme thaj bi vačarena kale dudinkače: 'Īkal tut taro koreno thaj sadi tut ano more!', bi šunola tumen.

7 Savo tumendar ka phenol pe kandinese, savo hunol i phuv il aračhol e bakren, kana iril pe andaro polje: 'Av akari, beš te xa mangro'? Nijekh tumendar:

8 Mesto gova ka vačaren: 'Čer mande te xav! Čhuv tuće i kecelja thaj kande man dok xav thaj pijav! A pale gova šaj i tu te xa thaj te pije.'

9 E kandinese ni zahvalil pe o gospodari, golese so si gova lesi bući.

10 Gija i tumen, kana čeren gova so tumenđe phenda o Dol, vačaren: 'Naj sam vredna hvalače. Samo sam kandine save čera amari bući.' "

O Isus sastarol deše gubavcuren

11 Kana o Isus đelo ano Jerusolim, nakhlo maškari granica ki phuv i Samarija thaj i phuv i Galileja.

12 Thaj kana dija ane jekh foro, arakhlje le deš gubavcura, save ačhena dur.

13 Von zurale dije vika vačarindoj: "Isuse, Gospode! Smilui tut pe amende!"

14 Kana len dikhlja, vačarda: "Džan thaj sikaven tumen e sveštenikurenđe." I gija phirindoj sastile.

15 Jekh lendar dikhlja kaj sastilo, irisajlo thaj hvalisada e Devle andare sa o glaso.

16 Pelo angle Isusese pingre thaj zahvalisajlo. Gova sasa Samarijanco.

17 Tegani o Isus pučlja le: "Na li sastiljen deš džene? Kaj si kola enja?"

18 Sar maškar lende ni arakhlja pe nijekh te iril pe te zahvalil e Devlese, nego samo kava manuš andari aver phuv?"

19 Tegani vačarda lese: "Ušti thaj dža! Čiro pačajipe spasisada tut."

O avice taro Carstvo e Devleso

20 Jekh đive pučlje e fariseja e Isuse: "Kana ka avol o Carstvo e Devleso?"

O Isus phenda lenđe: "O Carstvo e Devleso ni ka avol te dičhol pe jakhencar.

²¹ Ni ka vačarol pe: 'Aktalo, kate si', il: 'Odori si!' Golese kaj o Carstvo e Devleso si maškar tumende!"

²² A pe sikadende o Isus phenda: "Ka avol o vreme kana ka manden te dičen man barem jekh đive kana me, o Čhavo e manušeso, ka vladiv sar caro, al ni ka šaj.

²³ Tegani e manuša ka vačaren tumende: 'Ak, kate si', il: 'Ek, odori!' Al ma ikljen thaj ma prasten lencar te roden man.

²⁴ Golese so me, o Čhavo e manušeso, kana ka avav sar i munja so strefil andaro nebo thaj ka svetliv sa so si talo nebo.

²⁵ Al angleder trubul but te avav mučimo thaj kala kuštika mora čhuden man pestar.

²⁶ Thaj sar sasa ano vreme e Nojaso, gija i ka avol ane đivesa kana me, o Čhavo e manušeso, ka avav.

²⁷ Xalje, pilje, lije pe, dije pe dži kova đive dži kana o Noja đelo ano brodo. Tegani avilo o baro paj thaj tasile sa kola save ni sesa ano brodo.

²⁸ Gija sasa i ano vreme kana živisada o Lot. E manuša ano foro i Sodoma xalje, pilje, činde, bičinde, sadisade thaj vazdije čhera.

²⁹ Al ano đive kana ikילו o Lot andari Sodoma, čalada i jag thaj taro nebo pele žuta bara save phabon thaj mudarde sa kolen so ačhile ano foro.

³⁰ Gija ka avol i ane gova đive, kana ka avav me, o Čhavo e manušeso.

³¹ Ane gova đive ko ka avol ko krovo, a lese stvara ano čher andre, ma te uljol te lol len! Thaj ko si ano polje, ma te iril pe ano foro pale pe stvara.

³² Den tumen gođi so sasa e Lotese romnjasa!

³³ Ko dičhol te aračhol piro džuvdipe, ka hasarol le, al ko hasarol piro džuvdipe, ka aračhol le.

³⁴ Vačarav tumende, ane goja rat kana ka avav, duj manuša ka pašljon ko than e pašljimaso: jekh ka lol pe, a dujto ka avol ačhado.

³⁵ Thaj duj džuvlja ka meljin ano mlin: jekh ka lol pe, a i dujto ka avol ačhadi.

³⁶ [Duj murša ka aven ki njiva: jekh ka lol pe, a dujto ka avol ačhado.]"

³⁷ Tegani e sikade pučlje e Isuse: "Kaj, Gospode?"

Vov phenda lenđe: "Kaj si o mulo telo, odori čiden pe i e lešinara."

18

O Isus sikavol te ava ustrajna ani molitva

¹ O Isus vačarda pe sikadende paramič te sikavol len sar trubul te molin pe thaj te ačhen ane gova.

² Vačarda: "Ane jekh foro sasa jekh sudija savo ni darajlo e Devlestar thaj ni marisada e manušende.

³ Ane gova foro sasa i jekh romni savako rom mulo. Voj stalno avola leste thaj molisada le: 'De man pravda angle kova savo tužil man!'

⁴ Vov jekh vreme ni manglja te pomožil laće, al kana nakhlo nesavo vreme vačarda korkoro pese: 'Iako ni darav taro Dol thaj ni mariv e manušende,

⁵ ka dav pravda kala udovica golese so avol but droma ke mande, te ma avol te dosadil man!' "

⁶ Tegani vačarda o Gospod o Isus: “Šunen so vačarda kova bičačutno sudija!

⁷ Ni li ka dol pravda o Dol pe birime manušen save ano rojipe molin pe lese rat thaj đive? Vov li ka ačhavol len te ađučaren?

⁸ Vačarav tumenđe, kaj sigate ka dol len pravda. Al me, o Čhavo e manušeso, kana ka avav ki phuv, ka arakhav li maškare manuša gasavo pačajipe?”

O Isus sikavol te moli ano poniznost

⁹ Tegani o Isus vačarda jekh paramič kolende save dije gođi pese kaj si čačutne thaj korkore pes dikhlje pobaren averendar:

¹⁰ “Duj manuša đele ano Hram te molin pe e Devlese: Jekh sasa farisejo, a dujto carinco.

¹¹ O farisejo ačhilo thaj molisada ane peste: ‘Devla! Hvaliv tut kaj naj sem sar kala avera manuša: čora, bičačutne, preljubnikura il sar kava o carinco.

¹² Postiv duj droma ko kurko, dav tut dešto kotor tare sa so zaradiv.’

¹³ Al o carinco ačhilo odural. Ni manglja ni pe jakha te vazdol ko nebo, nego čalada pe ano kolin te sikavol kobor lese pharo thaj vačarda: ‘Devla, av milostivno mande, e grešnikose!’

¹⁴ Vačarav tumenđe: o carinco đelo čhere opravdimo anglo Dol, a na kava o farisejo. Golese so dži jekh, ko pes vazdol, ka avol ponizimo, thaj ko pes ponizil, ka avol vazdimo.”

O Isus blagoslovil e čhavoren

¹⁵ Ande anglo Isus i e cikne čhavoren te čhuvol pe vasta pe lende thaj te blagoslovil len. Kana gova dikhlje e sikade, vačarde lende te ni čeren gova.

¹⁶ Al o Isus dija len vika thaj phenda: “Mučhen e čhavoren te aven ke mande thaj ma ačhaven len, golese so gasavende preperol o Carstvo e Devlešo!

¹⁷ Čače vačarav tumenđe, ko ni primil o Carstvo e Devleso sar čhavoro, ni ka dol ane leste!”

Pharo e barvalende te den ano Carstvo e Devleso

¹⁸ Jekh šorutno pučlja e Isuse: “Učitelju šukareja, so te čerav te avol man džuvdipe bizo meripe?”

¹⁹ O Isus phenda lese: “Sose akhare man šukareja? Khoni naj šukar, samo o Dol.

²⁰ E Devlese zapovestura džane: ‘Ma čher preljuba’, ‘Ma mudar’, ‘Ma čor’, ‘Ma svedoči xoxavne’, ‘Poštuji će dade thaj će da!’ ”

²¹ O šorutno vačarda: “Sa kava čerdem tare mingro ternipe.”

²² Kana kava o Isus šunda, vačarda lese: “Vadži jekh trubul tut: bićin sa so isi tut, thaj e pare de e čororende thaj ka avol tu barvalipe ko nebo. Pale gova av thaj dža pale mande!”

²³ Kana gova šunda o barvalo, sasa but bibaxtalo, golese kaj sasa le but barvalipe savo ni manglja te bićinol.

²⁴ Kana dikhlja o Isus kaj sasa bibaxtalo, vačarda: “Kobor si pharo e barvalende te den ano Carstvo e Devleso!

²⁵ Poloče si e kamilače te načhol maškare kana e suvaće, nego o barvalo te dol ano Carstvo e Devleso!”

²⁶ E manuša save šunde le, pučlje: “Onda ko šaj te avol spasimo?”

27 O Isus phenda: "So si nemoguće e manušenje, e Devlese si moguće."

28 Tegani o Petar phenda: "Ak, amen ačhadam sa so sasa amen, te dža pale tute."

29 O Isus vačarda lenđe: "Čače vačarav tumenđe: Dži jekh savo ačhada po čher, il e romnja, il e phralen, il e dade thaj deja, il e čhaven pašo Carstvo e Devleso,

30 ka primil akana vadži pobut ke akava sveto kolestar so ačhada, thaj ka primil džuvdipe bizo meripe ko sveto savo ka avol."

O Isus vačarol vadži jekh drom tare piro meripe

31 Čidija o Isus e dešuduje apostoluren thaj vačarda lenđe: "Ake, dža upre ano Jerusolim. Odori ka čerdol sa kova so e prorokura pisisade ano Sveto lil mandar, taro Čhayo e manušeso.

32 Ka den man ke manuša save ni džanen e Devlese, thaj ka maren muj mancar. Ka ladžaren man thaj ka čhungaren man.

33 Ka šibin man thaj ka mudaren man, al me o trito dive ka uštav tare mule."

34 E sikade khanči ni haljarde tare gova so vačarda o Isus. O značenje tare kala lafura sasa lendar garado thaj ni džanglje so sasa lenđe vačardo.

O Isus sastarol e kore manuše

35 Kana o Isus reslo pašo foro Jerihon, sasa jekh koro manuš savo bešindoj mangljarola ko drom.

36 Kana o koro šunda kaj pherdo manuša načhen, pučlja: "So si gova?"

37 Vačarde lese kaj načhol o Isus taro foro Nazaret.

38 Tegani o koro dija vika: "Isuse, Čhaveja e Davideso, smilui tut pe mande!"

39 Nesave manuša save đele anglo Isus, phende lese te ma dol vika gači, al vov vadži pozurale dija vika: "Čhaveja e Davideso, smilui tut pe mande!"

40 O Isus ačhilo thaj vačarda te anen e kore manuše paše leste. Kana ande le, pučlja le o Isus:

41 "So mande te čerav tuće?"

Vov vačarda: "Gospode! Mangav te dikhav!"

42 O Isus phenda lese: "Dikh! Čiro pačajipe spasisada tut."

43 Thaj sigate dikhlja, đelo palo Isus thaj hvalisada e Devle. Savore save kava dikhlje, hvalisade e Devle.

19

O Zakej o carinco prihvatisada e Isuse

1 O Isus dija ano foro Jerihon thaj nakhlo gothar.

2 Odori bešlo nesavo manuš so akhardola Zakej, savo sasa šorutno e carincurengo thaj sasa barvalo.

3 Vov manglja te dičhol e Isuse, te dičhol ko si vov, al naštine tare but manuša, golese kaj o Zakej sasa cikno.

4 Golese prastaja po anglal, uštalo pi divljo smokva te dičhol e Isuse, golese kaj džanglja kaj ka načhol gothar.

5 Kana avilo o Isus ke gova than, dikhlja le upre thaj vačarda lese: "Zakej! Ulji sigate! Ađive trubul te avav gosto ane čiro čher."

6 O Zakej sigate ulilo taro kaš thaj anda le ane piro čher radosno.

⁷ Savore, save kava dikhlje, vačarde maškar peste taro Isus kaj ne bi trubula te avol ano čher e grešnikoso.

⁸ Al o Zakej ačhilo thaj vačarda e Gospodese: "Gospode! Ak, opaš mingro barvalipe ka dav e čororende. A te nekas phabardem, ka iriv lese štar droma pobut."

⁹ O Isus vačarda lese: "Ađive avilo spasenje ane kava čher, golese kaj i vov si čhayo e Avraameso!

¹⁰ Me, o Čhavo e manušeso, aviljem te rodav thaj te spasiv so si hasardo."

Paramič tare deš kandine

¹¹ But manuša gova šunde thaj o Isus vačarda lenđe jekh paramič, golese kaj sesa pašo Jerusalem thaj e manuša dije gođi kaj akana ka avol o Carstvo e Devleso.

¹² O Isus phenda: "Jekh manuš tari prešundi familija đelo ani durutni phuv te postavin le pašo caro, thaj pale gova te iril pe.

¹³ Angleder so đelo, akharda pe deše kandinen thaj dija len po deš mine* thaj vačarda lenđe: 'Trgujin len car sa dži kaj ni avav.'

¹⁴ Al e manuša tare lesi phuv mrzisade le thaj bičhalde e manušen ko pobaro caro te vačaren lese: 'Ni manga vov te carujil pe amende.'

¹⁵ Kana kova manuš irisajlo sar caro, vačarda te akharen kole kandinen savende dija e srebrenjakura, te dičhol kobor pare čerde.

¹⁶ Tegani avilo o angluno thaj vačarda: 'Gospodarona! Čerdem deš droma pobut srebro, nego so dijan man.'

¹⁷ O caro vačarda lese: 'But šukar. Tu san šukar kandino! Golese so sana mande šukar ko cikno, dav tut te vladi pe deš forura.'

¹⁸ Pale gova avilo o dujto thaj vačarda: 'Gospodarona! Čerdem pandž droma pobut srebro, nego so dijan man.'

¹⁹ O caro vačarda: 'Šukar! Tu vladi pe pandž forura.'

²⁰ Tegani avilo o trito thaj vačarda: 'Gospodarona! Ake, čiro srebro. Garadem le ano kotor e šejengo

²¹ golese kaj daraljem tutar. Golese kaj san zuralo manuš. Tu le so naj čiro thaj čide so ni sejisadan.'

²² O caro vačarda lese: 'Pale čire lafura ka sudiv tut, bilačheja slugo! Džangljan kaj sem zuralo manuš, kaj lav kova so naj mingro thaj čidav so ni sejisadem.

²³ Pa sose ni dijan mingro srebro e trgovcurende te čidav gova kamaten car kana ka iriv man?'

²⁴ Thaj averende so ačhile angle leste, vačarda: 'Len gova srebro lestar thaj den le kolese so isi le pandž kile srebrenjakura.'

²⁵ Von vačarde lese: 'Gospodarona! Le isi već pandž kile srebro.'

²⁶ O caro vačarda lenđe: 'Vačarav tumende, dži jekh kas isi ka dol pe lese, al kole so naj ka lol pe lestar i kova so isi le.

²⁷ A kolen mingre dušmajen, save ni manglje te avav lengo caro pe lende, anen len akari thaj čhinen len angle mande.' "

O Isus avol ano Jerusalem sar Mesija

²⁸ Kana vačarda lenđe gova o Isus, đelo anglal thaj đelo upre ano foro Jerusalem.

* 19,13 10 mine si otprilike trine čhonendi plata.

29 Kana avilo pašo gav Vitfaga thaj o gav Vitanija pašo Maslinsko brego, bičhalda duje sikaden

30 vačarindoj: "Džan ane gova gav angle tumende. Kana ka den andre, ka aračhen cikne phanglo here pe savo vadži nijekh manuš ni uklilo. Putren le thaj anen le.

31 Te khoni pučlja tumen: 'Sose putren le?', vačaren lese: 'E Gospodese trubul.' "

32 Von đele thaj arakhlje sa sar so vačarda lenđe o Isus.

33 Kana putarde e cikne here, pučlje len e manuša kaso sasa o cikno her: "Sose putren e cikne here?"

34 Von phende: "E Gospodese trubul."

35 Tegani ande le ko Isus thaj čhute po cikno her pe fostanura thaj bešljarde e Isuse pe leste.

36 Kana đelo o Isus premal o Jerusalem, e manuša čhute pe fostanura ko drom te den čast e Isusesese.

37 Kana avilo pašo than kaj počnil o Maslinsko brego, lije but sikade te radujin pe thaj te hvalin e Devle andare sa o glaso paše čudesura so dikhlje.

38 Vačarde:

"Blagoslovimo si kova
savo avol ano alav e Gospodeso!

Mir ko nebo
thaj slava e Devlese ko učipe!"

39 Tegani nesave fariseja save sesa maškare manuša, vačarde lese: "Učitelju! Vačar čire sikadenđe te ma phenen gova!"

40 O Isus vačarda lenđe: "Phenav tumenđe, te von ni vačaren, e bara ka den vikal!"

O Isus rovol e Jerusalemese kaj ni pindžarda le

41 Kana avilo o Isus pašo Jerusalem, dikhlja o foro thaj ruja lese

42 vačarindoj: "O, so bi mangava i tu ađive te džane so ka anol tuće mir! Al akana si gova garado tutar.

43 Golese kaj ka aven e đivesa kana čire dušmanura ka vazden tuće bare duvara, ka opkolin tut thaj ka cíciden tut tare sa e riga.

44 Ka peraven tut thaj ka mudaren kolen save bešen ane tute. Ni ka ačhaven nijekh bar ko leso than, golese kaj ni džangljan o vreme kana avilo tute o Dol."

O Isus tradol e trgovcuren andaro Hram

45 Kana dija o Isus ano Hram, lija te tradol kolen save gothe bićinena.

46 Vačarda lenđe: "Ano Sveto lil si pisimo: 'O čher mingro ka avol čher e molitvako', a tumen lestar čerden 'čher kaj garaven pe e čora.' "

47 Svako đive o Isus sikada ano Hram. E šorutne sveštenikura, e učitelja tare Mojsijaso zakon katane e manušenđe šorutnencar dikhlje sar te mudaren e Isuse.

48 Al ni arakhlje so te čeren lese, golese kaj sa e manuša džana pale leste thaj šunde sa lese lafura.

¹ Jekh ðive kana o Isus ano Hram sikada e manušen thaj propovedisada o Lačo Lafi, avile e šorutne sveštenikura, e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e starešine,

² pa pučlje le: “Vačar amende kotar tuće pravo kava te ćere? Ko dija tut kava pravo?”

³ O Isus phenda lenđe: “I me tumen ka pučav khanči. Vačaren mande:

⁴ O Dol li vačarda e Jovanese te krstil e manušen, il e manuša vačarde lese gova te ćerol?”

⁵ Von lije te raspravin pe maškar peste: “Te vačardam: ‘O Dol vačarda lese,’ ka pučol amen: ‘Sose tegani ni pačajen e Jovane?’

⁶ Al te vačardam: ‘E manuša vačarde lese gova te ćerol’, savore ka čhuden bara pe amende, golese kaj savore pačaje kaj o Jovane o Krstitelj sasa prorok.”

⁷ Golese phende kaj ni džanen ko dija pravo e Jovane te krstil.

⁸ Tegani lenđe o Isus vačarda: “Ni me ni ka vačarav tumende kotar mande kava pravo.”

Paramič tare vinogradara

⁹ Tegani o Isus lija te vačarol kaja paramič: “Jekh manuš sadisada drakha ano vinograd thaj iznajmisada e manušenje i phuv te ćeren bući gothe. Pale gova ðelo te bešol averthe ke po but berša.

¹⁰ Kana avilo o vreme te ćidol pe i drakh, bičhalda pe kandino ke gola manuša te ćidol o kotor taro bijandipe e drakhako so lese preperol. Al e vinogradara marde le thaj bičhalde le čuče vastencar.

¹¹ Golese o gospodari taro vinograd bičhalda avere kandino. Al i gole marde, ladžarde thaj bičhalde le čuče vastencar.

¹² Palem bičhalda ke lende avere kandino. Al von ratvarde le thaj tradije le taro vinograd.

¹³ Tegani o gospodari taro vinograd vačarda: ‘So te ćerav? Ka bičhalav mingre mangle čhave. Šaj le ka poštuin.’

¹⁴ Al kana e vinogradara dikhlje lese čhave, vačarde jekh averese: ‘Kava si leso nasledniko. Aven te mudara le te ačhol gova amende so si leso!’

¹⁵ Gija ikalde le avral taro vinograd thaj mudarde le.

So den goði so ka ćerol o gospodari taro vinograd kale manušenje kana ka šunol so ćerde?

¹⁶ Ka avol thaj ka mudarol sa e vinogradaren thaj o vinograd ka iznajmil averende.”

Kana kava šunde e manuša, vačarde e Isuse: “Ma te dol o Dol gova te avol!”

¹⁷ O Isus dikhlja ane lenđe thaj vačarda: “So značil kava so si pisimo ano Sveto lil:

‘O bar savo čhudije e manuša save vazden e duvara
ćerdilo emglavno bar taro čher?’

¹⁸ Dži jekh savo perol pe gova bar, ka phađol pe ke kotora; a pe kaste gova bar perol, ka zgnječil le.”

¹⁹ E učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e šorutne sveštenikura dikhlje ane gova sato te vazden pe vasta pe leste, al darajle tare but manuša, golese kaj haljarde kaj o Isus kaja paramič vačarol lendar.

Porez e carose

20 E učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e šorutne sveštenikura dikhlje po Isus thaj bičhalde ke leste špijunuren, save čerde pe čačutne, te bi dolena e Isuse kaj vačarol khanči bilače i te bi dena le ko rimsko upravitelji.

21 Golese kola špijunura pučlje e Isuse: "Učitelju! Amen džana kaj šukar vačare thaj sikave. Ni diče ko si ko, nego čače sikave o drom e Devleso.

22 Vačar amende, trubul li te da o porezi e carose il na?"

23 Al o Isus dikhlja lengo lukavstvo thaj vačarda lenđe:

24 "Sikaven mande jekh srebrno parava savasa počinen o porezi. Kaso muj si kate ke pare thaj kaso alav?"

Von phende: "E caroso."

25 Pe gova o Isus vačarda lenđe: "So si e caroso den e carose, a so si e Devleso den e Devlese."

26 Thaj naštine te aračhen khanči bilače ane lese lafura angle manuša. Divisajle pašo leso vačaripe thaj khanči ni vačarde.

Uštipe tare mule thaj o brako

27 Gija avile ko Isus nesave sadukejura save vačarena kaj naj uštipe tare mule thaj pučlje e Isuse:

28 "Učitelju! O Mojsije pisisada amende kaj kana ka merol nekaso phral thaj ačhavol romnja bize čhave. Gova manuš trubul te lol pe phralese romnja te šaj bijanol čhave savese ka preperol sa o barvalipe e muleso thaj te phiravol leso alav.

29 Sesa efa phrala. O angluno lija romnja thaj mulo bize čhave.

30 O dujto lija pe phralese romnja thaj i vov mulo,

31 thaj i o trito lija la thaj mulo, thaj gija i sa efa phrala. Nijekh ni ačhada čhaven pale peste.

32 Empalal muli thaj i romni.

33 Kana ka ušten e mule, kasi romni ka avol? Golese kaj sasa romni so eftane phralendi."

34 O Isus vačarda lenđe: "Manuša kale svetose len pe thaj den pe.

35 Al kola saven o Dol dičhol sar dostojna te ušten tare mule thaj ka aven džuvde ane kova sveto savo avol, ni ka len pe thaj ni ka den pe.

36 Golese kaj ni ka meren, ka aven sar melekura. Von si e Devlese čhave, golese so o Dol ka vazdol len tare mule.

37 A kaj ka ušten e mule golestar thaj o Mojsije sikada ando Sveto lil, odori kaj pisil taro grmo savo phabol. Gothe vov e Gospode dol vika sar Devle e Avraameso thaj Devle e Isaakoso thaj Devle e Jakoveso.

38 A o Dol naj Dol e mulengo nego e džuvdengo, golese so si lese savore džuvde."

39 A nesave učitelja tare Mojsijaso zakon vačarde e Isuses: "Učitelju! Šukar vačardan."

40 Darajle thaj khoni ni tromaja te pučol le khanči.

O Hrist si po baro taro caro o David

41 Thaj o Isus pučlja len: "Sar gova šaj vačaren kaj si o Hrist čhavo e caroso e Davideso?"

42 Kana korkoro o David vačarol ane po lil tare Psalmura: 'Vačarda o Gospod e Gospodese mingrese:

Beš ko počasno than paše mande*

* 20,42 Beš ko počasno than paše mande Ano original ačhol: "ki desno strana mandar".

⁴³ dži kaj ni pašljarav e dušmanen tale pingre ćire.'

⁴⁴ O David akharda e Hriste Gospode, pa sar šajine te avol lesu čhavo?"

Upozorenje pe učitelja tare Mojsijasozakon

⁴⁵ Kana sa e manuša šunena e Isuse, vov phenda pe sikadende:

⁴⁶ "Aračhen tumen tare učitelja tare Mojsijasozakon! Von manden te džan ane bare fostanura thaj roden e manuša te pozdravin len ke trgura thaj te ačhaven lenđe anglune thana te bešen ke sinagoge thaj ke abava.

⁴⁷ Ko xoxaipe len o imanje e udovicengo, thaj molin dugačka molitve te sikaven pe sar devlikane. Von ka aven but osudime nego avera manuša."

21

I udovica dija sa so isi la e Devlese

¹ Kana ano Hram o Isus dičhola sa e barvalen sar čhuden daro e Devlese ani hramsko riznica,

² dikhlja i jekha čora udovica sar čhuta duj emcikne pare.

³ Tegani vačarda: "Čače, vačarav tumenđe, kaja čorori udovica čhuta pobut savorendar!

⁴ Golese kaj savore lendar čhute so sasa len pobut, al voj gija čorori, dija sa so sasa la."

O Isus vačarol tare kova so ka avol e Hramesa

⁵ Kana nesave sikade lije te vačaren taro Hram kaj si lačhardo lače barencar thaj ukrasurencar save e manuša dije e Devlese, o Isus vačarda:

⁶ "Ka avol o vreme, tare sa kava so dičhen, ni ka ačhol ni bar po bar. Sa ka avol crdimo."

⁷ Tegani e sikade pučlje le: "Učitelju, kana ka avol gova? Save znakosa ka sikadol gova so ka avol?"

⁸ O Isus phenda: "Aračhen tumen ma te aven xoxade! Golese kaj but ka aven ane mingro alav i ka phenen pese: 'Me sem o Mesija,'* thaj: 'Avilo o vreme!' Ma pačan ane lende!

⁹ A kana ka šunen za ko maripe thaj pobune, ma daran! Golese so sa gova trubul te avol, al o krajo ni ka avol sigate."

Znakura thaj progonstvo save ka aven

¹⁰ Tegani o Isus vačarda lenđe: "Ka uštol o narodo po narodo thaj o carstvo po carstvo.

¹¹ Ke but thana ka tresil pe i phuv thaj ka avol bokhalipe thaj nasvalipe. Ka aven bare znakura ko nebo savendar e manuša ka pherdon dar.

¹² Al angleder sa golestar ka dolen tumen thaj ka traden tumen. Ka den tumen ke sudije e sinagogenđe thaj ka phanden tumen ano phanglipe. Ka indaren tumen angle carura thaj angle vladara golese so sen mingre sikade.

¹³ Kava ka avol tumenđe te bi vačarena lenđe mandar.

¹⁴ Ma daran so ka phenen kana ka trubul te branin tumen.

¹⁵ Golese so ka dav tumen lafura thaj mudrost savaće našti te protivil pe thaj te suprostavil pe nijekh manuš.

¹⁶ Ka izden tumen i tumare dada, tumare deja, tumare phrala, tumare pašutne thaj amala. Nesave tumendar ka mudaren.

¹⁷ Savore ka mrzin tumen golese so sen mingre sikade.

* **21,8** Ano original ačhol: "Me sem"

18 Al ni o bal tumare šorestar ni ka perol.

19 Ma ačhen te pačan ane mande, te ka avol tumen džuvdipe bizo meripe.”

O uništipe e Jerusalmeso

20 O Isus vadži vačarda: “Kana ka dičhen kaj si o Jerusalem opkolimo e vojskasa, te džanen kaj avilo o vreme te avol pusto.

21 Tegani e manuša save si tari Judeja, nek našen ke bregura. Al e manuša save si taro Jerusalem, nek ikljen avral thaj kola save si avral, ma te irin pe ane leste.

22 Golese kaj gola divesa ka avol e Devlesi kazna, savasa ka pherdol sa kova so si pisimo ano Sveto lil.

23 Al pharo e khamnjende thaj kolende save den čuču ane gola divesa! Golese kaj ka avol baro bilačhipe ki phuv thaj bari holi pe kala manuša.

24 Von ka mudaren kale manušen e oštrone mačosa thaj ka indaren len ano phanglipe maškare sa e manuša ki phuv. Thaj o Jerusalem ka uštaven e manuša save ni džanen e Devlese sa dok ni načhol o vreme lengo.”

O Isus vačarol kaj ka iril pe ki phuv

25 O Isus vadži vačarda: “Ka aven e znakura ano kham thaj ano čhon thaj ane čerenja. Ki phuv e manuša ni ka džanen so te čeren tari dar golese so o more ka šundol but thaj e talasura.

26 E manuša ka meren tari dar thaj taro ađučaripe so ka avol e svetosa, golese kaj e zora e nebose ka tresin pe.

27 Tegani ka dičhen man, e Čhave e manušese, sar avav pe oblakura e zuralimasa thaj ani bari slava.

28 Kana ka lol te avol gova, ušten thaj vazden tumare šore, golese kaj tumaro Osloboditelji avol tumende.”

Paramič tari smokva

29 Tegani o Isus vačarda lenđe kaja paramič: “Dičhen pi smokva thaj sa e kašta!

30 Kana dičhen kaj ikljen e luluđa lenđe, džanen kaj paše si o milaj.

31 Gijate i tumen, kana ka dičhen kaj sa avol gija sar so phendem, džanen kaj si paše o Carstvo e Devleso.

32 Čače vačarav tumenđe, kaj kaja generacija ni ka načhol dok sa kava ni avol.

33 O nebo thaj i phuv ka načhen, al mingre lafura ni ka načhen.”

Aven džungade

34 Pale gova o Isus vačarda: “Aračhen tumen ma tumare ile te aven opteretime ano halanipe, matipe thaj ane brige kale svetose thaj ma gova đive te resol tumen tari jekh drom.

35 Golese so ka avol sar zamka pe sa e manuša so živin pi kaja phuv.

36 Golese aven džungade sa o vreme thaj molin tumen te bi šaj crdena tumen tare sa o bilačhipe so trubul te avol, thaj te ačhen bizi ladž ano radujipe angle mande, anglo Čhavo e manušeso.”

37 O Isus svako đive sikada ano Hram a ki rat suta ko Maslinsko brego.

38 Thaj sa e manuša avena sabalin ke leste ano Hram te šunen le.

22

O Juda mandol te izdol e Isuse

¹ Paše sasa e Bare ðivesa e bikvasacose mangrenðe savo akhardol Pasha.
² E šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon rodije sar te mudaren e Isuse, al darajle e manuša te na bunin pe.

³ Tegani o Satana dija ano Juda Iskariotsko, savo sasa jekh tare dešuduj apostolura.

⁴ Vov ðelo thaj vačarda e šorutne sveštenikurencar thaj e hramese zapovednikurencar sar ka izdajil e Isuse.

⁵ Von radujisajle thaj vačarde e Judase kaj ka počinen lese gova.

⁶ O Juda pristanisada thaj rodija šukar vreme te predol e Isuse dok ni sesa gothe but manuša.

Angluno ðive tare bikvasacose mangre

⁷ Kana avilo o angluno ðive e bikvasacose mangrengo, ke savo trubuja te činol pe o pashalno bakroro,

⁸ o Isus vačarda e Petrese thaj e Jovanese: "Džan thaj ćeren amenðe pashalno xape te šaj te xa."

⁹ Von pučlje le: "Kaj mande te ćera la?"

¹⁰ O Isus vačarda: "Kana ka den ano foro, ka aračen manuše savo inðarol paj ano khoru. Džan pale leste ano ćher ane savo ka džal,

¹¹ thaj pučen gole ćerutne: 'O učitelji pučol ane savi soba šaj xal i Pasha pe sikadencar?'

¹² Vov ka sikavol tumenðe bari upruni soba savi si postavimi. Gothe sa pripremin."

¹³ Thaj o Jovane thaj o Petar ðele ano foro i arakhlje sa sar so vačarda lenðe o Isus thaj gothe sa pripremisade o pashalno xape.

Poslednjo večera

¹⁴ Kana avilo o sato, bešlo o Isus ko astali pe dešuduje apostolurencar.

¹⁵ Thaj o Isus phenda lenðe: "But mangljem te xav kaja Pasha tumencar angleder so ka avav mudardo.

¹⁶ Golese vačarav tumenðe kaj od akana ni ka xav i Pasha dok ni pherdol ano Carstvo e Devleso."

¹⁷ Pale gova lija o tahtaj e moljasa, dija hvala e Devlese thaj vačarda: "Len kaja mol thaj ulaven la maškare tumende.

¹⁸ Vačarav tumenðe, od akana ni ka pijav mol sa dok ni avol o Carstvo e Devleso."

¹⁹ Pale gova lija o mangro, dija hvala e Devlese, phaglja le thaj ulada le e sikadenðe vačarindo: "Kava si mingro telo savo dol pe tumenðe. Kava ćeren te den tumen goði mandar."

²⁰ A palo xape lija o tahtaj e moljasa thaj vačarda: "Kava tahtaj si nevo savez ane mingro rat savo čordol tumenðe.

²¹ A ak, mingro izdajniko bešol mancar kate ko astali.

²² Thaj me, o Čhavo e manušeso, mora te merav sar so si phendo, al pharo e manušese savo ka izdol man!"

²³ Thaj e sikade lije maškar peste te pučen pe ko lendar bi ćerola gova.

Ko si embaro ano carstvo e Devleso

²⁴ E sikade lije te ćeren čingara maškare peste ko lendar si embaro.

25 O Isus vačarda lenđe: "E carura tare kava sveto vladin pe pe manuša thaj isi len vlast pe lende. Von korkore pese vačaren kaj si 'manuša save but den šukaripe'.

26 Al tumen ma ćeren gijate! Nego ko si tumendar embaro te avol emcikno, thaj ko vladil nek avol kova savo kandol.

27 Golese kaj ko si embaro? Kova savo bešol ko astali il savo kandol? Naj li kova savo bešol ko astali? Al me sem maškar tumende kova so kandol.

28 Tumen sen gola save ačhile mancar ane mingre iskušenjura.

29 Me ačhavav tumenđe o carstvo sar so mingro Dad ačhada mande

30 te xan thaj te pijen ke mingro astali ane mingro carstvo thaj te bešen ko tron thaj te sudin dešuduj plemenuren e Izraelese."

Ispunil pe ano Sveto lil so si pisimo taro Isus

31 O Isus vačarda: "Simone! Simone! Ak, o Satana mandol te sejil tumen sar so sejil pe o điv.*

32 Al me molisaljem tuće ćiro pačajipe ma te ačhol. A kana ka iri tut ke mande, te zurave ćire phralen!"

33 O Petar phenda lese: "Gospode! Spremno sem ano phanglipe thaj ano meripe tusa te džav!"

34 Al o Isus vačarda lese: "Vačarav tuće, Petre! Ađive ni ka đilabol o bašno dok tu trin droma ni vačare kaj ni pindžare man."

35 Tegani vačarda lenđe: "Kana bičaldem tumen bize kese parencar thaj bize traste thaj bizo pođipe, so naj sasa tumen?"

Von phende: "Khanči."

36 O Isus vačarda lenđe: "Al akana kas isi kesa nek lol la! Gijate i piri trasta! A kas naj mačo nek biknol piro fostano thaj nek ćinol pese.

37 Golese vačarav tumenđe kaj trubul te pherdol kova so si pisimo mandar ano Sveto lil: 'Dikhlje le sar jekhe tare kola save phađen o zakon.' Golese ka avol čače sa so sasa pisimo mandar."

38 Al e sikade phende: "Gospode! Ak, isi amen duj mačura."

O Isus vačarda lenđe: "Dosta si!"

O Isus molil pe ki Maslinsko gora

39 Iklindoj gothar, pale piro adeti, đelo o Isus ko Maslinsko brego. Lese sikade đele pale leste.

40 Kana resle, o Isus vačarda lenđe: "Molin tumen te ma peren ano iskušenje!"

41 Pale gova crdija pe lendar gaći kobar šaj te čudol pe bar thaj pelo ke pe koča thaj molisajlo e Devlese:

42 "Dade! Te mangljan le mandar te ma pijav tare kava tahtaj tari patnja. Al nek avol sar tu so mande, a na sar so me mangav."

43 Tegani sikadilo lese o meleko taro nebo thaj zurada le.

44 A kana dolda le bari muka, but pozurale molisajlo, a lesa znoj sasa sar kaplje taro rat save perena ki phuv.†

45 Pali molitva uštilo thaj avilo ke pe sikade thaj arakhlja len sar soven taro pharipe kobar sasa lenđe.

46 O Isus pućlja len: "Sose soven? Ušten, molin tumen e Devlese te ma peren ano iskušenje!"

* 22,31 O beng manglja te crdol len taro Isus, sar o gavutno manuš so crdol o điv tari ljuska.

† 22,44 Ane nesave purane grčka rukopisura naj 43. i 44. retka.

O Juda izdol e Isuse

⁴⁷ Dok o Isus vačarda, e manuša thaj o Juda, jekh tare dešuduj sikade, avena premal leste. O Juda avilo pašo Isus thaj čumidija le.

⁴⁸ O Isus vačarda lese: "Judo! Čumidimasa li izdaji man, e Čhave e manušese?"

⁴⁹ Kana e sikade dikhlje so ćerdol, vačarde: "Gospode! Te mara amen e mačurencar?"

⁵⁰ Thaj jekh lendar čalada e kandino e bare sveštenikoso thaj čhinda leso desno kan.

⁵¹ Al o Isus vačarda: "Mučhen len! Dosta!" A dolda leso kan thaj sastarda le.

⁵² Tegani o Isus vačarda e manušenđe so avile pale leste, e šorutne sveštenikurende, e zapovednikurende e hramese thaj e starešinende: "Aviljen pale mande sar po razbojniko čhurencar thaj kaštencar te dolen man!"

⁵³ Šose ni dolden man dok sema ano Hram? Svako đive sema tumencar odori. Al akana si tumaro sato, kana i sila e kalimasi vladil."

O Petar odreknil pe taro Isus

⁵⁴ Kana dolde e Isuse, inčarde le ke bare sveštenikoso čher. O Petar odural đelo pale lende.

⁵⁵ E stražara phabarde jag ani avlin thaj bešle savore katane. Thaj o Petar bešlo lençar.

⁵⁶ Dikhlja le jekh sluškinja sar bešol paši jag thaj dikhlja premal leste thaj vačarda: "Kava sasa lesa!"

⁵⁷ Al o Petar xoxada vačarindoj: "Džuvlije! Me ni pindžarav le!"

⁵⁸ Nekobor pale gova pindžarda le aver thaj vačarda: "Tu san jekh lendar!"

Al o Petar phenda: "Manušeja, naj sem!"

⁵⁹ Thaj kana nakhlo paše jekh sato, nesavo manuš uporno vačarda taro Petar: "Čače thaj kava manuš sasa lesa golese kaj si Galilejco!"

⁶⁰ Al o Petar vačarda: "Manušeja! Ni džanav so tu phene!" Thaj sigate dok vov vačarda, o bašno đilabija.

⁶¹ Tegani irisajlo o Gospod thaj dikhlja e Petre, a o Petar dija pe gođi so vačarda lese o Gospod: "Ađive, angleder so o bašno ka dilabol, trin droma ka vačare kaj ni pindžare man."

⁶² O Petar iklilo avral thaj zurale ruja.

⁶³ A e čuvara lije te maren e Isuse thaj te maren lesa muj.

⁶⁴ Učharde lese jakha thaj pučlje le: "Prorokuji, ko čalada tut?"

⁶⁵ Thaj but avera bilače lafura vačarde lestar.

O Isus angle jevrejska šorutne

⁶⁶ Kana sasa sabalin, čidije pe e manušenđe starešine, e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon. Ande e Isuse anglo Baro sudo

⁶⁷ vačarindoj: "Tu li san o Hrist? Vačar amende gova!"

O Isus phenda lende: "Te vačardem tumende, ni ka pačan man.

⁶⁸ Te pučljem tumen khanči, ni ka phenen mande.

⁶⁹ Al od akana me, o Čhavo e manušeso, ka bešav ki desno rig ko počasno than e Zurale Devlese."

⁷⁰ Pe gova savore pučlje: "Tu li san, čače, o Čhavo e Devleso?"

Vov phenda: "Tumen korkore vačarden kaj sem."

⁷¹ Tegani von vačarde: "So trubul amen pobut dokazura? Golese kaj korkore amen šundam tare lesu muj!"

23

Inđarde e Isuse ko Pilat thaj ko Irod

¹ Tegani sa e manuša save sesa ano Baro sudo, uštile thaj inđarde e Isuse ko Pilat, savo sasa o rimsko upravniko.

² Gothe lije te tužin e Isuse: "Arakhljam kale manuše sar xoxovol amare manušen thaj phenol lenđe ma te počinen o porezi e carose, a pese vačarol kaj si o Hrist, caro."

³ O Pilat pučlja le: "Tu li san o caro e Jevrejengo?"

O Isus phenda lese: "Gija si sar so tu vačare."

⁴ Tegani o Pilat vačarda e šorutne sveštenikurende thaj e manušende: "Me ni arakhav nisavo bandipe ane kava manuš."

⁵ Al von dije zor vačarindoj: "Vov pe sikajimasa bunil e manušen ki sa i phuv Judeja. Počnisada ki Galileja thaj avilo sa dži kate ano Jerusalem!"

⁶ Kana gova šunda o Pilat, pučlja: "Vov li si tari Galileja?"

⁷ Thaj kana šunda o Pilat kaj si o Isus tari Galileja, bičhalda le ko Irod, savo vladisada ani Galileja. O Herod sasa ane gola đivesa ano Jerusalem.

⁸ Kana dikhlja o Irod e Isuse, sasa but radujimo, golese kaj odavno manglja te dičhol le, golese kaj but šunda lestar thaj dija gođi kaj o Isus ka čerol nesavo čudo angle leste.

⁹ O Irod pučlja paše but buća, al o Isus khanči ni phenda lese.

¹⁰ Ačhile gothe i e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj von zurale vačarde protiv o Isus.

¹¹ O Irod thaj lese vojnika ladžarde le thaj asaje e Isusese. Urade le ano carsko fostano thaj bičhalde le palal ko Pilat.

¹² Ane gova đive mirisajle o Pilat thaj o Irodo maškare peste, golese kaj angleder golestar sesa dušmanura.

E Isuse osudin ko meripe

¹³ O Pilat čidija e šorutne sveštenikuren, e manušende starešinen thaj e manušen

¹⁴ thaj vačarda: "Anden mande kale manuše thaj phenen kaj e manušen bunil. Ake, me angle tumende pučljem le thaj ni arakhljem ni jekh bandipe so tumen čuven pe leste.

¹⁵ Ni o Irod ni arakhlja bandipe pe leste, golese kaj bičhalda le palal amende. Ake, ni čerda khanči sosa bi zaslužila te avol mudardo.

¹⁶ Golese ka šibi le thaj ka mukha le."

¹⁷ [Dži jekh berš ko prazniko, trubuja te mučhen lenđe jekhe phangle manuše.]

¹⁸ Tegani sa e manuša dije vika vačarindoj: "Mudar akale a mukh amende e Varava!"

¹⁹ (O Varnava sasa čhudimo ano phanglipe paši pobuna thaj pašo mudaripe.)

²⁰ O Pilat vadži jekh drom vačarda lenđe kaj vov bi mučhola e Isuse.

²¹ Al von dije vika: "Čhu le ko krsto! Čhu le ko krsto!"

22 Tegani o Pilat trito drom vačarda lenđe: “Savo bilačhipe vov ćerda? Me ni dikhav khanči sosa bi zaslužila te avol mudardo. Gija ka šibiv le thaj ka mukhav le.”

23 Al e manuša ni ačhile te vazden piro glaso thaj manglje taro Pilat te čhuvol e Isuse ko krsto. I lenđi vika sasa pozurali thaj pozurali.

24 Golese o Pilat odlučisada te ćerol sar so e manuša manden.

25 Tegani mukhlja e Varnava, savo sasa ano phanglipe paši pobuna thaj pašo mudaripe, a e Isuse dija e vojniturende te ćeren lesa kova so e manuša manglje.

E Isuse čhuvon ko krsto

26 Kana inđarde e vojniture e Isuse, dolde nesave Simone taro foro Kirina savo avola taro polje, thaj čhute pe leste o krsto te inđarol le palo Isus.

27 Palo Isus đele pherdo manuša thaj džuvlja save ruje thaj žalisade le.

28 O Isus irisajlo premal lende thaj vačarda: “Čhejalen taro Jerusalem! Ma roven pale mande. Nego, roven pale tumende thaj pale tumare čhave.

29 Golese kaj dikh, aven e đivesa ane save ka vačaren: ‘Blagoslovime kola džuvlja save našti bijanen, blagoslovime e vođa save ni bijande, thaj blagoslovime e čuča save ni parvarde!’

30 Tegani ka vačaren e planinende: ‘Peren pe amende!’ thaj e bregurende: ‘Učharen amen!’

31 Golese kaj, ako kava e manuša ćeren e zelenone kaštesa, so ka avol e šuče kaštesa?”

32 Katane e Isusesa inđarde duje bilačhe manušen te aven mudarde.

33 Kana avile ke kova than savo akhardola “Kokalo e šoreso”, gothe čhute ko krsto e Isuse thaj lesa i e duje bilačhe manušen, jekhe tari lesi desno rig a avere tari levo rig.

34 Tegani o Isus vačarda: “Dade! Oprosti lenđe, golese kaj ni džanen so ćeren.” Pale gova e vojniture čhudije i kocka te ulaven maškar peste lesa fostano.

35 But manuša gothe ačhile thaj dikhlje sa gova, a e manušenje šorutne marde muj lesa vačarindoj: “Averen spasisada, nek spasil akana korkoro pes, te si vov o Hrist, birimo e Devleso.”

36 I e vojniture marde muj lesa. Avile paše leste thaj dije le šut.

37 Thaj vačarde e Isusesa: “Te san tu caro e Jevrejengo, spasi korkoro tut!”

38 A sasa pe leste upre pisime kala lafura: “Kava si caro e Jevrejengo.”

39 Jekh tare gola bilačhe manuša so sesa ko krsto e Isusesa, marda muj thaj vačarda lese: “Te san tu o Hrist, spasi tut thaj amen!”

40 Al o dujto dija vika pe leste: “Tu li ni dara taro Dol? Kana san i tu korkoro gija osudimo?”

41 Amen sam čače osudime golese so gova zaslužisadam, al vov ni ćerda khanči bilačo.”

42 Tegani vačarda e Isusesa: “Isuse, kana ka rese ane ćo carstvo, de tut gođi pe mande thaj av mande milostivno.”

43 Pe gova phenda lese o Isus: “Čače vačarav tuće: ađive ka ave mancar ano raj!”

O Isuseso meripe

44 Sasa popodne kana peli i rat ki sa i phuv dži ke trin popodne,

⁴⁵ golese so kalilo o kham. A i hramsko fironga pharadili ke opaš.

⁴⁶ Tegani o Isus dija vika andare sa o glaso: "Dade! Ane čire vasta mukhav mingro duxo." Kana kava phenda, mulo.

⁴⁷ Kana dikhlja o kapetano so sasa, lija te hvalil e Devle thaj vačarda: "Čače kava manuš sasa čačukano pravedno manuš!"

⁴⁸ Kana sa e manuša čidije pe te dičen kava thaj dikhlje so sasa, lije te džan pese thaj marde pe ane pe kolina tari žal.

⁴⁹ Sa kola so džanglje e Isuse, ačhile podur. Thaj e džuvlja so avile lesa tari Galileja, dikhlje kava.

E Isuse čhuto ano limori

⁵⁰ Sasa jekh manuš palo alav Josif, savo sasa jekh tare šorutne e jevrejende. Sasa šukar thaj pravedno manuš

⁵¹ tari Arimateja, foro ani Judeja. Vov ni složisajlo golesa so čerde e Isuseso, thaj ađučarda o Carstvo e Devleso.

⁵² Đelo ko Pilat thaj rodije o telo e Isuseso.

⁵³ Pale gova o Josif uljarda e Isuseso telo taro krsto, pačarda le čaršafesa thaj čhuta le ano limori savo sasa hundo ani stena thaj ane savo khoni naj sasa čhuto.

⁵⁴ Čerda gova jekh đive anglo savato, savo lija te ikljol.

⁵⁵ E džuvlja save avile e Isuseso andari Galileja, đele palo Josif i dikhlje o limori i sar čhute gothe e Isuseso telo.

⁵⁶ Pale gova irisajle čhere te čeren e mirisna čara thaj e uljura te mačhen e Isuseso telo. Kana sa čerde, već avilo o savato i naštine čeren gova te poštuin e Mojsijaso zakon.

24

E Isuseso uštipe tare mule

¹ Ko angluno đive palo savato, rano sabalin avile e džuvlja ko limori thaj ande mirisura save čerde.

² Arakhlje o bar crdimo taro limori.

³ Dije andre thaj ni arakhlje o telo e Gospodeso e Isuseso.

⁴ Dok pučlje pe so sasa gova, dikh, duj manuša ačhile angle lende ane sjajna fostanura.

⁵ E džuvlja but darajle thaj perade pe šore tele dži ki phuv. Thaj e duj manuša pučlje e džuvljen: "Sose rođen e džuvde maškar e mule?"

⁶ Naj kate. Uštulo tare mule! Den tumen gođi so vačarda tumende dok vadži sasa ani Galileja:

⁷ 'Me, o Čhavo e manušeso, trubul te avav dindo ane vasta e grešnone manušende thaj te avav čhuto ko krsto, al trito đive ka uštav tare mule.' "

⁸ Tegani dije pe gođi so vačarda lende o Isus.

⁹ Thaj irisajle taro limori thaj vačarde sa e dešujekhe apostolurende thaj savorende averende.

¹⁰ Gola džuvlja sesa i Marija taro foro Magdala, i Jovana, i Marija e Jakovesi dej thaj avera save vačarde kava e apostolurende.

¹¹ Al e apostolurende kala lafura sesa sar dilipe thaj ni pačaje e džuvljenđe.

¹² Al o Petar uštulo thaj prastaja ko limori. Kana telilo, dikhlja samo o čaršafi savo ačhilo. Đelo thaj čudisajlo ane peste so sasa gova.

O Isus sikadilo e sikadenđe ko drom ano Emaus

¹³ Ane gova đive duj e Isusese sikade đele ano gav savo akhardola Emaus thaj vov sasa dur taro Jerusalem dešujekh kilometra.

¹⁴ Phirindoj vačarde maškar peste tare sa kova so sasa.

¹⁵ Thaj dok vačarde maškar peste thaj pučlje khanči jekh avere, korkoro o Isus avilo paše lende thaj delo lencar.

¹⁶ Al lenđe jakhende ni sasa mukhlo te pindžaren le.

¹⁷ O Isus pučlja len: "Sostar gova vačaren maškar tumende phirindoj?" Ačhile i tužnisajle

¹⁸ thaj jekh lendar savo akhardola o Kleopa, vačarda e Isusese: "Tu li san jedino abandžija ano Jerusalem savo ni šunda so sasa kala đivesa odori?"

¹⁹ O Isus pučlja len: "So sasa gova?"

Von phende lese: "Gova so čerdilo e Isusesa taro Nazaret. Vov sasa proroko, zuralo ano vačaripe thaj ane buća anglo Dol thaj angle manuša.

²⁰ Amare šorutne sveštenikura thaj e starešine dije le te avol osudimo ko meripe thaj čhute le ko krsto.

²¹ Amen nadisaljam kaj vov ka ikalol o Izrael. Al ađive si gova već trito đive sar sasa sa gova.

²² Nesave džuvlja maškar amende bunisade amen. Sabalje sesa ko limori,

²³ al ni arakhlje e Isuseso telo odori. Avile thaj phende amende kaj dikhlje e melekuren save phende lenđe kaj si o Isus džuvdo.

²⁴ Tegani nesave amendar đele ko limori thaj dikhlje kaj si o limori čučo, sar so vačarde e džuvlja, al ni dikhlje e Isuse."

²⁵ O Isus vačarda lenđe: "O bigodaće manušalen! Pharo tumende te pačan so vačarde e prorokura ano Sveto lil!

²⁶ Ni li von vačarde kaj o Hrist trubul te načhol sa gova pharipe angleder so o Dol ka proslavil le?"

²⁷ Tegani o Isus lija te objasnil lenđe so si ano Sveto lil pisimo taro Hrist, počnindoj taro Mojsije dži ke Prorokura.

²⁸ Kana avile pašo gav ane savo đele, o Isus čerda pe kaj mandol te džal podur lendar.

²⁹ Al von dije le zor te ačhol, vačarindoj: "Ač amencar! Nakhlo o đive thaj i rat lija te perol!" Ačhilo thaj dija lencar ano čher.

³⁰ Kana sasa lencar ko astali, o Isus lija o mangro, zahvalisada thaj phaglja le thaj dija len.

³¹ Tegani lenđe jakha putajle thaj pindžarde le. Al vov sigate hasajlo.

³² Tegani phende jekh averese: "Ni li phabile amare ile kana o Isus phirindoj vačarda amende ko drom thaj kana objasnisada amende o Sveto lil?"

³³ Uštile vadži ane gova sato thaj irisajle ano Jerusalem. Odori arakhlje e dešujekhe sikaden thaj kolen save sesa lencar, sar bešen katane.

³⁴ E dešujekh sikade vačarde lenđe: "Čače uštilo o Gospod thaj sikada pe e Simonese!"

³⁵ Thaj kala duj sikade so sesa ko drom pašo Emaus vačarde so sasa thaj sar pindžarde e Isuse kana phaglja o mangro.

O Isus sikadol pe sikadenđe

³⁶ Kana gova vačarde, o Isus tare jekh drom ačhilo maškare lende thaj vačarda lenđe: "Mir tumende!"

³⁷ Von darajle thaj sesa bunime golese kaj dije gođi kaj dičhen duxo.

³⁸ Vov vačarda lenđe: "Sose daran? Thaj sose ni pačan?"

³⁹ Dičhen mingre vasta thaj mingre pingre! Me sem gova! Dolen man thaj ka dičhen! Golese kaj e duxo naj telo thaj kokala sar so dičhen man isi!"

⁴⁰ Thaj dok vačarola sa gova, sikada lenđe ožiljkura pe pe vasta thaj pe pe pingre.

⁴¹ Sesa gija začudime thaj radosna kaj naštine pačan. Vov pučlja len: "Isi li tumen khanči xamase?"

⁴² Von dije le kotor peće mače.

⁴³ O Isus lija thaj xalja angle lende.

⁴⁴ Tegani lenđe o Isus vačarda: "Kava si kova sostar vačardem tumenđe kana sema tumencar, kaj trubul te avol sa so pisimo mandar ane Mojsijaso zakon thaj ane lila save pisisade e prorokura thaj ane Psalmura."

⁴⁵ Tegani putarda lenđe jakha te haljaren o Sveto lil

⁴⁶ thaj vačarda lenđe: "Gija si pisimo ano Sveto lil, kaj o Hrist trubul te mudardol thaj te uštol tare mule ko trito đive.

⁴⁷ Thaj ane leso alav ka propovedil pe sa e manušenje, počnindoј taro Jerusalem, kaj trubul te pokajin pe te bi o Dol oprostila lenđe grehura.

⁴⁸ A tumen sen svedokura tare sa kava.

⁴⁹ Thaj dikh, me ka bičhalav o Sveto Duxo pe tumende sar so obečisada mingro Dad. Al tumen ačhen ano foro Jerusalem sa dok o Dol ni ka bičhalol piri zor pe tumende!"

O Isus iril pe ano nebo

⁵⁰ Pale gova o Isus inđarda len dži ko gav i Vitanija. Gothe vazdija pe vasta thaj blagoslovisada len.

⁵¹ Thaj sar blagoslovisada len, lija te crdol pe lendar thaj sasa vazdimo ano nebo.

⁵² Von pele ke koča anglo Isus. Tegani irisajle ano Jerusalem radosna.

⁵³ Stalno sesa ano Hram thaj slavisade e Devle.